

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка

**«ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ЧИННИК
КАР'ЄРНОГО ЗРОСТАННЯ»**

**Матеріали XII Всеукраїнського науково-практичного вебінару з
міжнародною участю
12 листопада 2025 року**

Житомир – 2025

УДК 378.147:81'243

О-42

©

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Житомирського державного університету імені Івана Франка від «28» листопада 2025 року, протокол № 22

Рецензенти:

Ірина КРУКОВСЬКА – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради.

Наталія ПЛАХОТНЮК – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теоретичної та прикладної лінгвістики Державного університету «Житомирська політехніка».

Сніжана КУБРАК – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов Поліського національного університету.

Відповідальний за випуск та комп'ютерну верстку – Тетяна Білошицька, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов і новітніх технологій навчання Навчально-наукового інституту іноземної філології Житомирського державного університету імені Івана Франка

Професійна іншомовна комунікація як чинник кар'єрного зростання : збірник матеріалів XII Всеукраїнського науково-практичного вебінару з міжнародною участю (12 листопада 2025 р.) / за заг. ред. Тамари Литнєвої. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2025. 97 с.

Матеріали зверстано з електронних носіїв, наданих авторами публікацій.

Відповідальність за зміст статей і матеріалів, допущені помилки та неточності несуть автори публікацій.

Офіційний сайт конференції: <http://eprints.zu.edu.ua/>

E-mail: webinar.zdu@ukr.net ©

УДК 378.147:81'243

О-42

©: Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2025

ЗМІСТ

Abaturov Oleksandr, Nikulina Anna

FUTURE FUTUROLOGICAL METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGE STUDENTS IN MEDICAL UNIVERSITIES6-9

Bashmakova Oleksandra, Zatsepina Angela

ENGLISH IN MEDICAL PRACTICE: INTERACTION WITH PATIENTS AND COLLEAGUES10-12

Biloshytska Tetiana

INNOVATIVE TECHNOLOGIES FOR TEACHING FOREIGN LANGUAGES AT NON-LINGUISTIC DEPARTMENTS13-16

Galetsnyi Sergii, Biloshytska Tetiana

THE USE OF INTENSIVE METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES AT NON-LINGUISTIC DEPARTMENTS16-19

Fensil Marc

FOREIGN LANGUAGE PROFICIENCY AS A COMPETITIVE ADVANTAGE IN THE MODERN JOB MARKET19-23

Kulak Vladyslav

MULTIMEDIA RESOURCES AS A TOOL FOR DEVELOPING FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE AMONG NON-LINGUISTIC STUDENTS ..23-25

Matvieieva Yanina, Broslavska Halyna

TOLKS IS AN EFFECTIVE MEANS OF LEARNING A FOREIGN LANGUAGE26-28

Misechko Olha

INTERCULTURAL COMPETENCE WITHIN THE SOFT SKILLS FRAMEWORK OF MODERN SPECIALISTS29-33

Misko Yehor

THE IMPACT OF PHYSICS ENGINE CHOICE ON CROSS-PLATFORM OPTIMIZATION: A MOBILE GAMING PERSPECTIVE33-36

Perepokina Maryna, Malovyk Leonid, Morenko Victoria

USE OF SITUATIONAL LEARNING, ROLE-PLAYING GAMES AND BRAINSTORMING AS EFFECTIVE APPROACHES FOR DEVELOPING COMMUNICATION SKILLS IN STUDENTS LEARNING MEDICAL ENGLISH36-42

Razinkina Olena, Lytniova Tamara

HOWARD GARDNER'S THEORY OF MULTIPLE INTELLIGENCES AS AN
APPROACH TO INDIVIDUALIZING FOREIGN LANGUAGE EDUCATION
.....42-44

Voznyuk Olexander, Miroshnychenko Olena

THE TECHNIQUE OF SPACING REPETITION AS AN IMPORTANT TOOL
FOR LEARNING FOREIGN LANGUAGES44-47

Олена Бернацька

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ НАВИЧОК ІНШОМОВНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ СТУДЕНТІВ НЕ МОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В
КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ47-50

Давидченко Інна

ЛІТЕРАТУРОЗНАЧА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ЗАГАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ
СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ50-53

Дяченко Діана

ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ
ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ53-55

Златіна Катерина

ІНОЗЕМНА МОВА – ГОЛОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ НЕПЕРЕРВНОГО
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ56-58

Кулак Владислав, Українець Аліна

КОНСТРУКЦІЯ FOR-TO-INFINITIVE В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ58-61

Кулик Євгеній

ПОЛІСЕМІЯ ТА СИНОНІМІЯ ЯК ОСОБЛИВІ ТИПИ
ПАРАДИГМАТИЧНИХ ВІДНОШЕНЬ В ЛЕКСИКО-ТЕМАТИЧНІЙ ГРУПІ
ПОЗНАЧЕНЬ УСПІХУ61-64

Кулявик Світлана

ЛІНГВОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА
ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ (НА МАТЕРІАЛІ СЕРІАЛУ
“TED LASSO”)64-67

Литньова Тамара

РОЗВИТОК УМІНЬ АУДІЮВАННЯ ЯК СКЛАДОВОЇ ІНШОМОВНОЇ
КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ67-70

Ненько Юлія

ВПЛИВ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ НА ПРОФЕСІЙНУ
САМОРЕАЛІЗАЦІЮ ОСОБИСТОСТІ70-73

Петришена Олена

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ У ПІДГОТОВЦІ ДО ЄВІ74-81

Сркоян Сонна, Левчук Оксана

МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ ОПТИМІЗМУ В СУЧАСНІЙ
АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ82-84

Українець Аліна

ВАРІАТИВНІСТЬ КОЛЬОРОВОГО І ШРИФТОВОГО ОФОРМЛЕННЯ
СЕГМЕНТОВАНИХ КОНСТРУКЦІЙ В АНГЛОМОВНОМУ
РЕКЛАМНОМУ ТЕКСТІ85-86

Шумська Ірина

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ ЯК ДОПОМІЖНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ
МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ АГРАРНИХ
ВНЗ87-89

Юревич Інна, Крутько Тетяна

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА КОМУНІКАЦІЯ ФАХІВЦІВ З
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ90-92

Яловенко Ольга

РОЛЬ СЛОВЕСНИХ «ЕКЗОТИЗМІВ» ЯК СПОСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ
ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ92-96

Abaturov Oleksandr

*Head of the Department of Pediatrics I
and Medical Genetics, Doctor of Medicine,
Professor, Honored Worker of Science
and Technology of Ukraine,
Dnipro State Medical University,
<https://orcid.org/0000-0001-6291-5386>.*

Nikulina Anna

*Associate Professor at the Department of Pediatrics I
and Medical Genetics, Doctor of Philosophy in Medicine,
Doctor of Medicine, Associate Professor,
Dnipro State Medical University,
<https://orcid.org/0000-0002-8617-9341>*

FUTURE FUTUROLOGICAL METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGE STUDENTS IN MEDICAL UNIVERSITIES

Abstract

The article explores futurological methods of teaching foreign language students in medical universities, focusing on the integration of innovative technologies and personalized approaches to medical education in 2025–2040. Key trends include genetic and medical profiling of students, enabling adaptation of the learning process to individual cognitive, physiological, and genetic characteristics using data from 23andMe, wearable devices, and biomarker analysis. Artificial intelligence (AI) platforms provide personalized recommendations, real-time progress tracking, and adaptive learning trajectories. The study emphasizes the transformation of medical education through interactivity, efficiency, and clinical relevance, while addressing ethical challenges: data privacy, financial accessibility, legal regulation, and the balance between technological innovation and humanistic values in medicine. The findings highlight the readiness of future physicians for a technology-driven healthcare environment.

Keywords: *medical education, futurology, personalization, artificial intelligence, neurotechnology, brain-computer interface, genetic profiling, foreign language teaching, medical universities.*

Introduction

The medical education of the future involves the integration of innovative technologies, adaptive pedagogical strategies and interdisciplinary approaches, ensuring a high level of training of future doctors in the rapidly changing world of healthcare. The futurological perspective highlights several key trends: personalization of medical education; integration of artificial intelligence into the educational space of learning [1, 2].

Genetic and medical profiling of students opens up new horizons for medical education, providing personalization, efficiency, and practical orientation. In 2025–2030, tests from 23andMe and wearable devices will adapt learning to cognitive and physiological characteristics, while in 2030–2040, nanotechnology, artificial intelligence (AI), and 6G technologies will create global personalized ecosystems [3].

Personalization of medical education

1. Genetic and medical profiling of students - an approach that involves the use of genetic testing, biomarker analysis and personalized medical data to adapt the educational process to the individual characteristics of each student.

It allows taking into account genetic predispositions to certain diseases, cognitive characteristics and physiological reactions, which contributes to personalized learning, increasing the effectiveness of training and the formation of competencies directly relevant to future professional activities [4].

2. Personalized recommendations and progress tracking - AI-powered platforms will use students' biometric and cognitive data to create personalized recommendations and learning materials.

Artificial intelligence will analyze each student's learning progress, identify their strengths and weaknesses, and automatically create individual learning trajectories.

3. Using neurotechnology to personalize the learning process - using neurofeedback and brain-computer interface (BCI) will allow you to track a student's concentration, fatigue, and motivation. BCI devices with neurofeedback are also being actively introduced into practical medicine. The use of these neurogadgets will allow restoring motor functions through closed-loop systems, where the brain receives feedback to correct neural activity [5].

Integrating artificial intelligence into the educational space

The integration of artificial intelligence technologies into the training of students of medical institutions of higher education is gradually becoming one of the key factors in the transformation of modern medical education.

The use of intelligent technologies can make the educational process more personalized, interactive and effective.

Conclusions

In summary, the future of medical education is preparing a new generation of doctors — highly skilled, agile, and ready for the challenges of the 21st century.

Mobile platforms, wearables, neurotechnologies — such as neurostimulation, brain-computer interfaces, and neurofeedback — as well as adaptive educational systems based on artificial intelligence open the door to personalized, engaging, and highly effective learning [6].

These innovations help students master complex knowledge faster, safely hone practical skills, and develop the clinical thinking necessary to work in today's technologically saturated medical world.

The safety and ethics of using neurotechnologies, protecting personal data, overcoming financial barriers, and creating clear legal standards — all require careful consideration.

Equally important is to maintain a balance between innovation and traditional skills, such as communicating with patients or performing physical examinations, so that technology does not replace the humanity in medicine.

References

1. Mir M.M., Mir G.M., Raina N.T., Mir S.M., Miskeen E. Application of artificial intelligence in medical education: current scenario and future perspectives // *Journal of Advances in Medical Education & Professionalism*. 2023. Vol. 11, № 3. P. 133–140. DOI: 10.30476/JAMP.2023.98655.1803.
2. Yan L., Sha Z., Zhao L. et al. Artificial intelligence for healthcare and medical education: a systematic review // *American Journal of Translational Research*. 2023. Vol. 15, № 7. P. 4820–4828.
3. Cooper A., Lee J., Park S. et al. Mapping the use of artificial intelligence in medical education: a scoping review // *BMC Medical Education*. 2025. Vol. 25, № 1. P. 526. DOI: 10.1186/s12909-025-07089-8.
4. Almansour A., Alqahtani A., Alharbi A. An Academic Viewpoint (2025) on the Integration of Generative Artificial Intelligence in Medical Education: Transforming Learning and Practices // *Cureus*. 2025. Vol. 17, № 5. e12020443. DOI: 10.7759/cureus.12020443.
5. Jackson J.K., Smith R.T., Patel V. A scoping review of artificial intelligence in medical education: BEME Guide No. 84 // *Medical Teacher*. 2024. P. 446-470. DOI: 10.1080/0142159X.2024.2314198.
6. Abaturov A., Nikulina A. Challenges of medical education today. *Public health: from analysis of the past to understanding the future: collection of materials of the All-Ukrainian scientific and practical conference with international participation*, Dnipro, October 10, 2024. Ministry of Health of Ukraine: State Medical University. Dnipro, 2024. pp. 141-143.

Oleksandra Bashmakova

Student

Angela Zatsepina

English Language Teacher/ESP Teacher, 1st Category,

Head of the Philological Disciplines Cycle Commission

CF «Kryvyi Rih Professional Medical College» DRC

ENGLISH IN MEDICAL PRACTICE: INTERACTION WITH PATIENTS AND COLLEAGUES

Abstract. The article highlights the features of using the English language in real medical practice.

Keywords: medical English, professional communication, medical staff, patient, medical terminology, clinical practice, language competence, medical education, translation, international communication.

Introduction. Today, English is extremely important for the training of future medical professionals. During their studies and internships, education learners often encounter English-language medical terminology. To improve their professional level, future specialists can consume English-language content, namely scientific medical articles that provide access to modern research, join international educational platforms and online courses, all of which require knowledge of English.

Objective: to consider the possibility of practical use of medical English both during classroom lessons and in real medical practice.

Analysis of recent studies and publications. The relevance of this topic is due to the growing role of English in modern medicine. In our world, most scientific sources, drug instructions and clinical protocols are presented in English. As L. Rusalina notes in her study ‘Theoretical and methodological foundations of English-language professional training for future doctors’ [1], modern requirements for the professional activities of doctors necessitate the ability to work with primary sources of medicinal products, which are mostly presented in

English. Therefore, future medical professionals must have a sufficient level of language proficiency to effectively navigate the professional environment.

The importance of English for medical professionals is illustrated by a situation that happened to my brother, a second-year medical college student, during his internship. He was doing his internship in the trauma department, where a foreign patient was admitted. He did not speak Ukrainian, but he knew English. The patient asked the nurses how to get to a certain doctor, but almost no one on the staff could understand him or explain. Thanks to the fact that my brother studies English for Specific Purposes (ESP) at college, he was able to quickly figure out the patient's needs and provide the necessary information. This case proves that knowledge of English in medicine is not just an added bonus, but a real necessity in everyday clinical practice.

A study by L. Gutor and P. Sodomora [2], conducted among 407 students at the Danylo Halytsky Lviv National Medical University, confirms the priority of English in the professional training of future doctors. The survey results showed that the most important goals of studying English, as identified by students, were the formation of solid knowledge of medical terminology (98.5%) and communicative readiness to interact with patients (97.5%). The authors emphasise that the communicative competence of future doctors is formed as a result of a combination of professional clinical and communicative skills, and one of the indicators of a doctor's professional competence is effective communicative interaction with patients. This includes the ability to conduct a dialogue, collect anamnesis, establish a diagnosis, explain the course of the disease, and deliver bad news.

The main difficulties for students when using English are the complexity of terminology, differences in the pronunciation of Latin and English names, and a lack of communication practice. However, overcoming these difficulties builds professional confidence and expands the specialist's opportunities. English opens the way to international exchange of experience and participation in conferences. It makes future medical professionals competitive and able to work effectively in a

multilingual medical environment. Research by L. Rusalikina [1] confirms that medical professionals face certain difficulties in processing information from foreign-language sources and when communicating with foreign-language patients and colleagues. At the same time, proficiency in English opens up opportunities for future doctors to undertake internships or specialisations in Western Europe, Canada and the USA, increasing the convertibility of their education. Effective English language training involves bringing the content and process of future doctors' educational activities as close as possible to real professional interaction, allowing medical students not only to master language skills, but also to learn how to apply them in the context of everyday medical practice. That is why in college classes we often act out dialogues where we try to approximate real clinical situations.

Conclusions. Thus, English is an important component of the professional training of future medical workers. Knowledge of English provides access to modern scientific sources, promotes a correct understanding of medical information, and improves communication in the clinical environment. The practical use of English during training and practice builds professional confidence, expands the specialist's capabilities and helps them adapt more quickly to the conditions of real medical practice.

References

1. Русалкіна Л. Г. Теоретико-методичні засади англomовної професійної підготовки майбутніх лікарів: Дисертація. Одеса: Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2020. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/7037/1/Rusalkina%20Lyudmyla%20Georg%D1%96ivna.pdf>
2. Гутор Л., Содомора П. Професійна англійська мова для майбутніх лікарів: відповідність цілей навчання та потреб студентів: Молодь і ринок, 2023. URL: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/279329/277660>

Tetiana Biloshytska

INNOVATIVE TECHNOLOGIES FOR TEACHING FOREIGN LANGUAGES AT NON-LINGUISTIC DEPARTMENTS

The term ‘innovative pedagogical technology’ has recently become particularly relevant in contemporary scientific literature. It refers to the purposeful, systematic, and consistent implementation of original, innovative methods, techniques, pedagogical actions and means that cover the entire educational process from defining its goals to the expected results [2, 338].

There are three types of innovative approaches to changes in educational technologies, which are present, in particular, in the practice of teaching foreign languages:

- radical – restructuring the educational process based on computer technologies (online learning, distance learning, virtual seminars, conferences);
- combinatorial – combining known elements and methods of teaching with innovative ones (lecture – dialogue);
- modifying (improving) – improving, supplementing technology without significant changes (e.g., business, role-playing games, etc.).

The essence of the new competence-based approach to foreign language teaching lies in its focus on learning outcomes, i.e. on developing a set of competences in learners.

The main goal of foreign language teaching today is to develop communicative culture and practical mastery of the foreign language among learners. The use of innovative technologies in foreign language teaching allows these tasks to be achieved, develops communication skills and abilities, helps to establish emotional contact, and teaches how to work in a group and in a team.

Today, innovative pedagogical technologies for teaching foreign languages are actively developing, such as: cooperative learning, game technologies, problem-based learning, project technologies, modular technologies, interactive

technologies, computer technologies, intensive learning technologies, information technologies, distance learning technologies, training systems, and others.

Today, information technologies, including multimedia technologies – a combination of video, audio and other means of displaying information integrated into an interactive software environment – are widely used. Their introduction allows almost all the senses to be engaged, reduces the time needed for learning, increases motivation and provides an opportunity to better remember the material presented. Thanks to the use of multimedia tools in foreign language teaching, learners practise all aspects of the language, and the teaching process moves to a qualitatively new level, as the use of the latest information technologies allows for the simulation of real, natural communication situations. Among the possibilities offered by information technologies, in particular Internet technologies, we find: podcasting (authentic, teaching, student), blogs (short for weblogs), electronic libraries, electronic encyclopaedias, electronic textbooks, etc. The project method as a way of intensifying learning was proposed at the beginning of the 20th century by American educator W. Kilpatrick. The main goal of this method was to provide students with the opportunity to independently acquire knowledge in the process of solving practical tasks and problems that prompted them to search for the necessary information in various scientific sources. The task of the teacher was to correct the activities of students and advise them. The project method is one of the pedagogical technologies.

Another innovative technology used in foreign language teaching is interactive learning, a type of educational and cognitive activity that takes the form of dialogue, with continuous adjustment of the content of the learning process based on the results of analysis of the learner's activity.

The purpose of using interactive methods in foreign language teaching is to create conditions in which learners interact with each other. Forms of work using this technology include individual, pair, group and team work. Among the pair and group forms of work, the most well-known are: inside/outside circles;

brainstorming; jigsaw reading; think-pair-share; pair interviews, case study method.

One of the most famous interactive techniques, which gained popularity in the UK, USA, Germany, Denmark and other countries, is the case study (case method, situation analysis method), which was first used in 1910 at Harvard Business School, known for its innovations. In Ukraine, it only became widespread at the end of the 20th century. The essence of the method lies in the use of specific cases (situations, stories, texts, which are called ‘cases’) for joint analysis, discussion and decision-making by students in a particular section of the academic discipline [4].

Game-based interactive technologies are based on game modelling, which involves solving problems related to professional activities, careers and human relationships. Game models include role-playing and business training games. One of the most common methods of game-based learning within the structure of interactive learning technologies is training. Training is a type of educational game aimed at practising and acquiring behavioural skills and ideas necessary for performing a specific type of activity [3].

In addition to the above-mentioned innovative technologies for teaching foreign languages, technologies that are widely used around the world and have proven to be effective require more detailed consideration. These include bilingual education, immersion education, and content and language integrated learning (CLIL).

In line with current trends in education, particularly in the context of a competence-based approach, the introduction of innovative technologies for teaching foreign languages is a requirement of our time and one of the priority areas for reforming the foreign language segment of education, which necessitates the search for new forms and methods of teaching that promotes the effective formation of communicative competence, increases motivation, reveals creative potential, improves the organisation of work in groups and teams, allows for the strengthening of interdisciplinary connections, and ensures the integration of courses.

References

1. Арванітопуло Е. Г. Реалізація проектної методики навчання іншомовного спілкування в середній школі. *Іноземні мови*. 2005. №4. С. 3-11.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. К. : Академвидав, 2004. С. 338-339.
3. Козак Л. В. Застосування педагогічних інновацій в технологізації навчального процесу у вищій школі [online]. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/530/1/L_Kozak_ZPIVSHK.pdf.
4. Омельченко Я. Є. Інтерактивні методи навчання у викладанні англійської мови студентами гуманітарних дисциплін [online]. URL: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp11/1/Omelchenko.pdf.

Galetskyi Sergii

*PHD (Pedagogy), Associate Professor
The National University of Ostroh Academy*

Tetiana Biloshytska

*PHD (Pedagogy), Associate Professor
Zhytomyr Ivan Franko State University*

THE USE OF INTENSIVE METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES AT NON-LINGUISTIC DEPARTMENTS

Every year, the requirements for professional knowledge and skills, as well as foreign language proficiency, are increasing. Researches show that the problem of improving teaching methods remains one of the most pressing issues in education.

The term “intensive learning” was first proposed by Bulgarian scientist Georgi Lozanov. It was he who founded the Scientific Research Institute of Suggestology in Sofia in 1966. The term “suggestology” comes from the Latin *suggestio*, meaning “suggestion”, and the ancient Greek *Xojoq*, meaning “teaching”. According to Lozanov, the development of a student's reserve potential occurs through a combination of communication, cognition, and emotional

motivation [2]. Suggestopedia activates the conscious and unconscious mental activity of the individual. At the same time, it maintains the unity of abstract-logical and artistic-imaginative types of thinking. Psychological, pedagogical and artistic means increase the motivation, interest, emotional tone and cognitive activity of students. On this basis, the quantitative and qualitative characteristics of speech in foreign language lessons are improved.

This method of learning a foreign language is based on selected lexical material from commonly used basic vocabulary. During the learning process, it is not necessary to overload students with a large amount of lexical material at once, but rather to gradually increase the volume of learning material with new words or phrases. One of the important aspects of the suggestive method is that it does not require active participation from students. The mechanism of rapid assimilation of educational material is based on memorising vocabulary at the level of visual cognition.

The features of such technologies are: the use of techniques that activate conscious and subconscious mental processes to create a diverse and solid language base; the development of tasks that motivate communication; the optimal organisation of collective interaction between students and the teacher [3].

The model of intensive foreign language communication training is built in accordance with all the principles of the activation method and is implemented in stages. The first stage is the presentation of new teaching material for the cycle of lessons, the second is communication training, and the third is communication practice. All the language material of the course is divided into microcycles, each of which contains: the main text-dialogue, monologue texts, lexical and grammatical commentary, and oral and written homework assignments. All dialogues are linked by a common storyline. This simulates the linguistic behaviour of students in various situations of linguistic communication.

The defining feature of all exercises in intensive learning is their motivational nature. Essentially, this is communicative or communicative-role motivation, i.e. the student knows not only what to do, but also why they are speaking, listening,

reading and writing. Non-communicative exercises are used only in the form of language games, where the student's motivation is participation in the game itself.

The distribution of learning material over time is of particular importance in the intensive teaching method. It is determined and regulated by a number of factors of various kinds: didactic, methodological, psychological. All these factors are equally important, interrelated and subordinate to the tasks of teaching.

At the initial stage, students' ability to memorise new vocabulary and comprehend short messages in a foreign language is quite limited, so there is a need to use their native language.

The primary task at the initial stage is to develop the skills and abilities of priority types of speech activity – reading and speaking – based on an active stock of commonly used vocabulary of up to 2,000 lexical units. This means actively using suggestive methods (teacher authority, infantilisation, exercises on emotional intonation and rhythm, concert pseudo-passivity) to engage different mental aspects in the learning process in order to overcome psychological barriers that may hinder English communication [1].

In the middle stages, skills and abilities in all types of speech activity (listening, speaking, reading and writing) are improved. An important factor is the cyclical nature of the content of each school day, which ensures a consistent change in the segments of learning designed to repeat previously learned material and introduce new material, forming and improving the relevant skills and abilities. Therefore, at the intermediate stage, previously acquired skills are developed, skills are expanded, and vocabulary is expanded within the scope of the topics studied. The final stage involves the completion of the formation of the student's foreign language competence as an independent user, which should ensure their active speech position in various situations. It should be noted that a necessary condition for the completion of each stage of development and transition to the next level is careful monitoring by the teacher, which requires an understanding of the specific stages of the learning process.

The defining feature of all exercises in intensive learning is their motivational nature. Essentially, this is communicative or communicative-role motivation, i.e. the student knows not only what to do, but also why they are speaking, listening, reading and writing. Non-communicative exercises are used only in the form of language games, where the student's motivation for activity is participation in the game itself.

References

1. Гончаров С.М. Сугестивні технології навчання в кредитно-модульній системі організації навчального процесу: [навч.-метод.посіб.]. Рівне: НУВГП, 2008.
2. Сугестопедагогіка: новітні освітні технології: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів . М-во освіти і науки України. РДГУ. К.: Кондор, 2005.
3. Чубукова Т. Сугестія і сугестопедія у навчальному процесі. Історія в школі, 1998. № 1. С. 8-11.

Marc Fencil
Spanish teacher
Marysville Early College High School, USA

FOREIGN LANGUAGE PROFICIENCY AS A COMPETITIVE ADVANTAGE IN THE MODERN JOB MARKET

In today's world, knowing a foreign language is much more than just a useful skill — it has become a real advantage in building a successful career. The modern job market is changing fast, and employers are looking for people who can adapt, communicate clearly, and work effectively with colleagues and clients from different countries. Language proficiency no longer serves as a bonus on a résumé; it often becomes the factor that helps one stand out among equally qualified candidates [1, p. 29]. In an increasingly globalized economy, communication has become the foundation of success, and the ability to use a foreign language fluently

allows professionals to participate fully in the global exchange of ideas, goods, and technologies [2, p. 48].

Being able to speak one or more foreign languages opens doors to opportunities that would otherwise remain out of reach. Professionals who can communicate in English, German, or another widely spoken language are more likely to be involved in international projects, negotiations, and conferences [3, p. 56]. They can represent their organizations abroad and handle complex communication without relying entirely on translators. This kind of linguistic flexibility helps build trust with foreign partners and demonstrates openness, confidence, and cultural awareness. As Brown and Lee note, communicative competence strengthens not only professional credibility but also intercultural understanding, which is essential for collaboration in diverse teams [4, p. 57].

Moreover, learning and using foreign languages develop many valuable qualities that go beyond communication itself. People who have mastered another language usually show better problem-solving skills, stronger memory, and higher creativity [5, p. 221]. They are used to thinking in different ways, comparing cultural perspectives, and finding common ground between people who see the world differently. These abilities are particularly important in modern workplaces where collaboration, empathy, and flexibility often matter as much as professional knowledge. According to Savignon, developing communicative competence fosters analytical thinking and emotional intelligence, as language learners constantly interpret meaning, tone, and context [6, p. 73]. This awareness improves interpersonal communication and helps avoid misunderstandings that could arise in multicultural settings.

From the employer's perspective, having multilingual staff gives companies a serious competitive advantage. It makes it easier to expand into new markets, maintain effective communication with international clients, and avoid misunderstandings that can harm partnerships [4, p. 102]. Businesses with employees who can interpret both language and culture tend to build stronger, more stable relationships. Such professionals are capable of negotiating contracts,

delivering presentations, or resolving conflicts in a way that reflects sensitivity to cultural differences. In industries such as tourism, hospitality, marketing, and international trade, language proficiency can directly influence financial success. For this reason, many organizations today invest in language training for their staff or prioritize candidates with proven language skills during recruitment [1, p. 154].

Another important aspect of language proficiency is its connection to personal growth and lifelong learning. The process of studying a new language requires persistence, curiosity, and a willingness to leave one's comfort zone. These qualities often transfer to other areas of life and work. A person who studies foreign languages learns how to learn — how to analyze, reflect, and find effective ways to solve problems. Furthermore, multilingual individuals tend to be more confident and independent in unfamiliar environments, which makes them better prepared for relocation, business travel, or working abroad [3, p. 115]. This adaptability is becoming one of the most valued traits in modern professional culture.

Universities and colleges also play an essential role in preparing students for this reality. Including foreign language courses in non-linguistic fields such as business, marketing, or engineering helps future specialists become more confident in professional communication [2, p. 48]. When students learn languages through real-life materials and interactive tasks, they not only improve their linguistic competence but also develop a global mindset. This approach equips them to participate actively in international cooperation, whether in academia or business. Moreover, integrating project-based learning, simulations, and intercultural workshops encourages students to use language as a real tool for collaboration and creativity [7, p. 89]. In this way, higher education becomes a platform for forming communicative competence — the ability to express one's ideas clearly, understand others, and function effectively in diverse contexts [6, p. 95].

It is also worth mentioning that language proficiency contributes to building inclusive and tolerant societies. People who can speak more than one language often develop greater empathy and openness toward cultural diversity. They are

more likely to appreciate different viewpoints, challenge stereotypes, and support dialogue across borders [7, p. 142]. In a time when global challenges require collective solutions — from environmental protection to peacebuilding — the ability to communicate effectively and respectfully with others has an ethical as well as practical dimension.

To sum up, foreign language proficiency has become a genuine necessity in the modern job market. It gives professionals the confidence to take part in global communication, helps companies grow internationally, and promotes mutual understanding between cultures. In a world where connections matter more than ever, knowing another language is not simply about grammar or vocabulary — it is about being able to understand people, share ideas, and work together effectively. Those who continue to improve their language skills invest in their future, gaining both professional strength and personal growth in return. Ultimately, language proficiency is not only a competitive advantage but also a bridge that connects people, ideas, and opportunities in our increasingly interconnected world [1, p. 217].

References

1. Brown H. D. *Principles of Language Learning and Teaching*. 5th ed. New York: Longman, 2000.
2. Brown H. D., Lee H. *Principles of Language Learning and Teaching: A Course in Second Language Acquisition*. 7th ed. London/New York: Routledge, 2025.
3. Lightbown P. M., Spada N. *How Languages Are Learned*. 5th ed. Oxford: Oxford University Press, 2021.
4. Brown H. D., Lee H. *Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy*. 4th ed. Boston: Pearson, 2015.
5. Savignon S. J. *Communicative Competence: Theory and Classroom Practice: Texts and Contexts in Second Language Learning*. 2nd ed. New York: McGraw-Hill, 1997.

6. Byram M. *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Clevedon: Multilingual Matters, 1997.

7. Byram M. *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence: Revisited*. 2nd ed. Bristol/Blue Ridge Summit: Multilingual Matters, 2020.

Vladyslav Kulak

Lecturer

Zhytomyr Ivan Franko State University

MULTIMEDIA RESOURCES AS A TOOL FOR DEVELOPING FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE AMONG NON-LINGUISTIC STUDENTS

In contemporary higher education, multimedia resources have become an essential component of effective language learning, especially for students of non-linguistic specialties. As academic programs become more practice-oriented and globally focused, the ability to understand and communicate in a foreign language is increasingly viewed not as an additional skill but as an important element of professional development. Multimedia tools — such as videos, interactive platforms, podcasts, digital simulations, and online communication environments — help build this competence dynamically and engagingly, making language learning more accessible for students whose primary field of study is not linguistics [1, p. 36].

One of the main advantages of multimedia resources is their ability to immerse learners in authentic communicative situations. Students can listen to real speakers, observe natural speech patterns, and interact with materials that reflect genuine cultural contexts. Such exposure significantly improves listening comprehension and helps learners internalize linguistic structures more naturally than traditional textbook-based methods [2, p. 54]. Moreover, videos, interactive tasks, and digital storytelling platforms allow students to explore cultural meanings

behind the language, which is vital for developing a complete foreign-language competence.

Another important benefit of multimedia is its capacity to support personalized learning. Digital platforms allow students to choose the pace, format, and complexity level that best suits their learning style. For non-linguistic students — many of whom experience anxiety or lack of confidence when learning a foreign language — this flexibility helps reduce pressure and increases motivation [3, p. 122]. The ability to repeat audio materials, pause lectures, or replay explanations creates an environment where learners can gradually build their skills without fear of making mistakes.

Multimedia tools also encourage active participation, which is essential for language acquisition. Activities such as recording short videos, participating in online discussions, completing interactive quizzes, or simulating real-life situations in virtual environments help students use the language in practice rather than merely memorizing rules [4, p. 71]. This hands-on approach strengthens speaking and writing skills while reinforcing vocabulary and grammar in authentic contexts. For students in engineering, medicine, management, or IT, multimedia can also be tailored to their professional needs, introducing them to terminology and communication scenarios specific to their field.

From a pedagogical perspective, the integration of multimedia resources allows teachers to diversify the learning process and create a more student-centered environment. Educators can combine traditional instruction with digital content, design blended learning courses, and use online assessments to track progress more accurately. Recent studies highlight that students who regularly work with multimedia tools demonstrate higher engagement, better retention of information, and improved communicative competence in the target language [5, p. 88].

Overall, multimedia resources represent an effective and flexible tool for enhancing foreign-language competence among non-linguistic students. They provide exposure to authentic communication, support personalized learning, and encourage active engagement — all of which are crucial for successful language

acquisition. As higher education continues to digitalize, the thoughtful use of multimedia will remain one of the key strategies for preparing non-linguistic specialists to participate confidently in a multilingual and multicultural world.

References

1. Mayer R. E. *The Cambridge Handbook of Multimedia Learning*. Cambridge University Press, 2014.
2. Richards J. C. *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press, 2013.
3. Hampel R., Stickler U. *Developing Online Language Teaching: Research-Based Pedagogies and Practices*. Palgrave Macmillan, 2015.
4. Pegrum M. *Digital Literacies*. Routledge, 2014.
5. Dudeney G., Hockly N., Pegrum M. *Digital Literacies: Research and Resources in Language Teaching*. Pearson Education, 2013.
6. Tomlinson B. (ed.). *Materials Development in Language Teaching*. Cambridge University Press, 2011.
7. Godwin-Jones R. *Emerging Technologies for Language Learning*. Routledge, 2023.

Yanina Matvieieva

Teacher of English

Municipal Institution «Kharkiv Lyceum № 26 Kharkiv City Council»

Halyna Broslavska

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor

Municipal Establishment “Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy”

of the Kharkiv Regional Council

TOLKS IS AN EFFECTIVE MEANS OF LEARNING A FOREIGN LANGUAGE

Today, as a result of a long military attack by a terrorist country of Russia, a constant threat of missile and rocket-drone strikes from the aggressor, educational applicants and pedagogical workers of Kharkiv, Kherson, Zaporizhzhia, Odesa, Mykolaiv regions, which suffer most from this, a lot of school time is forced to spend online. As a result, depending on the needs and own training, each teacher (lecturer) of the educational institution chooses the most optimal form of distance learning available to students:

- asynchronous (pre-prepared lectures, tasks for practical work the teacher places on the educational resource, and the applicant of education, if possible, independently studies the material provided to him);
- synchronous (occurs like regular full-time learning, when the material of the educational component is taught by the teacher to the applicants in real time. The difference from asynchronous learning is only that the participants of the educational process communicate, exchange information at a distance);
- mixed (includes elements of asynchronous presentation of the material and elements of synchronous learning: conference, forum, debate, round table, etc.).

The educational process during distance learning such as communication, conducting practical classes, consultations, seminars, etc., is carried out using electronic educational platforms, online services: All-Ukrainian school online, Moodle, Google Classroom, Zoom, etc.

During the classes, we found that many applicants who study English do not know how to communicate, socialize, resolve conflict situations among themselves. Although, in our opinion, it is the above-mentioned skills that determine the level of personal development of each participant in the educational process.

“The ability to communicate with other people is not just important – critical and in demand always. There is a danger that the world will so go into virtual reality and artificial intelligence will be increasingly important. Therefore, those who can establish contact with others, will remain units. If you are you – the profession can always be changed and still remain in demand. Let me remind Dale Carnegie of his formula for success, where 15% are professional skills, 85% are the ability to communicate.”[1]

To solve the problem of communication of applicants in English, the authors propose to use the TOLKS program, which is one of the tools for creating an animated dialog (Fig. 1). This application is easy to use, allows users to create moments of communication, communication between people, animals, etc. The user chooses the characters to share information from the presented in the program collection or downloads their images, creates a dialog between them. The resulting dialog can be shared with other interested education applicants using URLs.

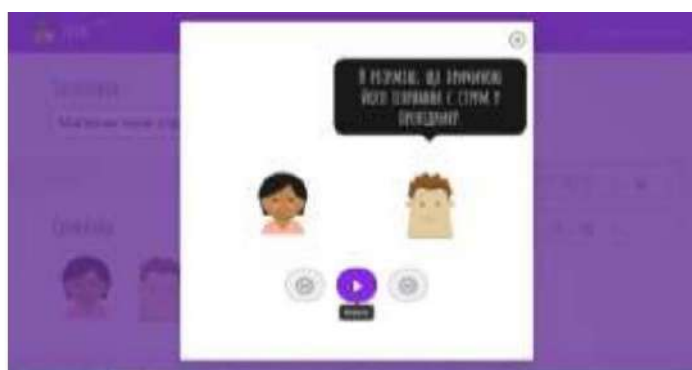

Fig.1. Example of the dialog.

When viewing a dialog that is played in the form of a video, you can stop it, take breaks in order to ask questions to students of education on the topic. Later check the correctness of the answer by watching the video dialog to the end.

With TOLKS, you can create not only dialogs, but also characterize in English any phenomenon, process, outstanding personality, his statements, etc.

We believe that each subject teacher can find his or her own version of using this simple, extremely useful program. After all, with its help you can:

- to animate the popular socratic method (development of critical thinking and identification of contradictions in the beliefs of others), asking questions to students of education;
- create dialogs between fictional or real characters;
- to offer students of education to create their own animated dialogs on a given topic.

“A developed communicative skill is the key competence of modern man” [2].

The authors believe that in our time it is the ability to conduct a dialog, communicate in English need to pay great attention, because it depends on this success, the effectiveness of personal development.

References

1. Вікторія Єсауленко «Спілкуйся або помреш. Десять навичок, без яких не побудувати кар'єру в майбутньому». URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/obshchaysya-ili-vymresh-desyat-navykov-bez-kotoryh-ne-postroit-kareru-v-budushchem-50053762.html> (дата звернення: 02.10.2025).
2. Наталія Корольова «Комунікації: Залучити! Розташувати! Переконати!». URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/news-2/2020/communications> (дата звернення: 02.10.2025).
3. URL: <https://www.tolks.io/#!/tolk/-MoAZAmtgz0LIzSaV5wu/edit>

Olha Misechko
Ed.D (Theory and Methodology of Professional Training),
Professor,
Ivan Franko National University of Lviv

INTERCULTURAL COMPETENCE WITHIN THE SOFT SKILLS FRAMEWORK OF MODERN SPECIALISTS

Sustainable, resilient, and inclusive professional growth of a modern specialist significantly depends on the so-called *soft skills* – a broad set of human-centred abilities and competencies or intrapersonal and interpersonal skills, as Laker & Powell characterize them (2011), that are transferable across different job contexts. A recent review of a wide range of sources offers a conclusion that *soft skills* are frequently associated or interchanged with such terms as *key competencies*, *transversal competencies*, *life skills*, *key transferable skills*, *cross competencies*, *general competencies*, *essential competencies*, *generic competencies*, *twenty-first-century skills* (Kubátová et al., 2025, p. 3). Soft skills significantly facilitate a successful transition from university education to the labour market, enhance employability, self-management, interactions with others, as well as adaptability and flexibility in the workplace (Cinque, 2016; Cimatti, 2016; Marin-Zapata et al, 2022; Haran & Zamorotska, 2023).

The study of a foreign language for professional purposes, which is an obligatory component of the university curricula in Ukraine, inherently involves the development of *intercultural competence* – a soft skill that allows effective communication among individuals from diverse cultural backgrounds. This is particularly important in contexts where communicative outcomes have tangible implications for business, finance, professional interactions, and career advancement.

In recent decades, international companies have expanded significantly, bringing together employees from diverse national and cultural backgrounds. As a result, intercultural competence has become essential for staff in global organisations to understand and navigate cultural and social differences when conducting professional activity across countries. Practices considered essential in one culture may be viewed as insignificant in another; what one nation regards as

focused and efficient may seem overly detailed elsewhere; and behaviour seen as confident and authoritative in one society may be perceived as arrogant or domineering in another. Such diversity within the workforce can lead to communication challenges, differing interpretations of tasks or projects, and varying attitudes toward work and professional practices. Therefore, preparing future specialists to operate effectively in a multicultural environment is increasingly essential for professional and business success.

Embedding intercultural skill-building into language learning courses appears to be an effective and efficient method of achieving both an attractive way of teaching a particular content and an enhancement of professionally relevant soft skills. In terms of language landscape of today's world, the English language occupies a unique and highly impactful position. Although it is not the language with the highest number of native speakers, English keeps a huge influence around the globe as a means of international and intercultural communication among people across linguistic boundaries. Its recognized role of a global *lingua franca* permits the English language to address a wide spectrum of personal, academic, and professional needs for individuals worldwide.

Despite the growing recognition of the importance of integrating cultural components into language education, culture-bound English for Specific Purposes (ESP) courses remain significantly underrepresented in the curricula of Ukrainian universities. In response to this gap, the author of the present study developed and implemented a culturally inclusive, reflective elective course titled *Development of Intercultural Communication through English*. This course has been offered to third-year students across all faculties of the Ivan Franko National University of Lviv, one of Ukraine's leading higher education institutions.

The course is aimed at enhancing students' foreign-language linguistic and sociocultural competence; fostering intercultural tolerance and the ability to achieve mutual understanding among representatives of different cultures through English as a language of international communication and as a means of intercultural dialogue. Students listen to lectures, complete practical tasks, analyse

texts, participate in discussions and case studies, prepare socio-cultural presentations. The content of the course focuses on such concepts as «language and culture», «communication», «lingua franca», «cultural iceberg», «cultural stereotype», «cultural diversity and cultural identity», «intercultural dialogue», «difficulties in intercultural communication», «culture shock and culture bump», «cultural awareness», «cultural self-awareness», «intercultural incidents».

The effectiveness of this academic course can be evidenced by the impressions its participants shared in their concluding feedback. Some of them are as follows:

- Throughout this course, I achieved a deeper understanding of intercultural communication dynamics, including the importance of cultural sensitivity, effective communication strategies, and the ability to navigate cultural differences in various contexts. I also honed my English language skills, particularly in expressing cultural nuances and facilitating cross-cultural dialogue (Viktoria M.);

- I became more aware of the importance of cultural sensitivity in both everyday life and professional environments. Through case studies, discussions, and analytical tasks, I learned how to recognize cultural misunderstandings and how to respond thoughtfully and respectfully (Yulia K.);

- This course will support my academic aspirations. Professionally, it will enhance my career prospects in global industries by fostering effective cross-cultural communication (Stepan R.);

- The tasks encouraged me not only to learn but also to think, reflect, and most importantly, share my own opinions and experiences. I felt that my thoughts were respected and welcomed in discussions, which made me genuinely happy and motivated me to participate actively (Sofia S.);

- I learned how to observe behaviors objectively, ask the right questions, and avoid hasty conclusions. These skills are vital for working in diverse teams, studying abroad, or participating in international projects (Maria I.);

- During this course, I realised that I did not know everything about the world around me, the people around me, and even my own culture. I realised that during

my life in Ukraine, I had not always paid attention to the cultural diversity within the country, even though it is quite rich and diverse. This course has helped me to think more deeply about Ukrainian identity, traditions, behavioural norms and how they are perceived by other nations (Mark T.).

To conclude, it is worth emphasising that developing intercultural competence is no longer an optional addition to professional training but an essential soft skill for modern specialists. As workplaces become increasingly globalised and culturally diverse, the ability to understand, respect, and effectively interact with people from different backgrounds becomes a key factor in personal and organisational success. A course dedicated to intercultural competence equips students with the linguistic, social, and cultural awareness needed to navigate complex communication situations, avoid misunderstandings, and build productive professional relationships. Ultimately, it prepares them not only to work in multicultural teams but also to contribute positively to a more inclusive, collaborative, and globally connected professional environment.

References

1. Cimatti, B. (2016). Definition, development, assessment of soft skills and their role for the quality of organizations and enterprises. *International Journal for Quality Research*, 10(1), 97–130. <https://doi.org/10.18421/IJQR10.01-05>
2. Cinque, M. (2016). “Lost in translation”. *Soft skills development in European countries. Tuning Journal for Higher Education*, 3(2), 389-427. [https://doi.org/10.18543/tjhe-3\(2\)-2016pp389-427](https://doi.org/10.18543/tjhe-3(2)-2016pp389-427)
3. Kubátová J. et al. (2025). *Soft Skills for the 21st Century. Defining a framework for navigating human-centered development in an AI-driven world.* Palacký University Olomouc. Springer Briefs in Business. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-89557-9>
4. Laker, D. R., Powell, J. L. (2011). The Differences Between Hard and Soft Skills and Their Relative Impact on Training Transfer. *Human Resource Development Quarterly*. 22(1):111 – 122. <https://doi.org/10.1002/hrdq.20063>
5. Marin-Zapata, S. I., Román-Calderón, J. P., Robledo-Ardila, C., & Jaramillo-Serna, M. A. (2022). Soft skills, do we know what we are talking about?

Review of Managerial Science, 16(4), 969–1000. <https://doi.org/10.1007/s11846-021-00474-9>

6. Гарань Н., Замороцька В. (2023). Soft skills як складник підготовки майбутнього фахівця в закладі вищої освіти. Грааль науки, (28), 328–331. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.09.06.2023.52>

Yehor Misko

Zhytomyr Ivan Franko State University

THE IMPACT OF PHYSICS ENGINE CHOICE ON CROSS-PLATFORM OPTIMIZATION: A MOBILE GAMING PERSPECTIVE

Introduction. Introduction. Game engines fundamentally shape performance and scalability in mobile development. Unity is known for its accessibility and broad platform support, especially among indie and mobile studios, whereas Unreal Engine is renowned for cutting-edge graphical fidelity in AAA [1]. Within each engine, the choice of physics simulation subsystem (PhysX in Unity vs Chaos in Unreal) can strongly affect mobile performance and cross-platform behavior. Unity supports deployment to many targets (PC, iOS, Android, consoles, etc.), giving it wide reach [1]. Unreal also targets mobile, but its mobile builds have historically been more resource-intensive than Unity's. Thus, understanding how each physics engine performs on Android and iOS - in terms of frame-rate stability, collision accuracy, battery use, and simulation fidelity - is critical for scalable mobile game design.

Mobile Optimization Challenges. On mobile platforms, limited CPU/GPU power and battery capacity force developers to tune physics carefully. Unity's documentation explicitly recommends several strategies: adjust the fixed timestep to reduce physics overhead (e.g. using ~ 0.033 s for 30 FPS instead of the default 0.02s for 50 FPS) [2], and cap the maximum timestep to avoid accumulating too many physics updates. Unity warns that if a frame takes longer than the fixed step, subsequent frames may have to run extra physics steps to "catch up," potentially

triggering a downward performance spiral. For example, if a game frame is delayed by 40 ms, Unity would run two physics updates on the next frame, further slowing it down [2]. To avoid this, developers often drop simulation frequency on mobile or skip physics updates during lag spikes.

Battery life is a vital concern. High physics loads increase CPU utilization and thus power draw. Empirical tests suggest that, all else equal, Unreal-built mobile demos can consume slightly more battery than Unity ones at high frame rates. For instance, one comparative test at 60 FPS showed a Unity app using ~5.4% battery per test interval versus ~6.6% for an Unreal [3]. (At 30 FPS both engines used under 2% per interval.) While many factors affect power use, this indicates that heavier physics (higher FPS, more objects) can noticeably reduce battery life. Developers mitigate this by simplifying physics on mobile (e.g. using discrete vs continuous collision detection when acceptable) and by setting realistic frame-rate targets.

Cross-platform differences add complexity. Unity's engine abstracts platform details, but hardware varies widely. High-end iOS devices can often handle more physics detail than low-end Android phones. Unreal's mobile deployment faces similar issues. As one industry analysis notes, Unity's lighter-weight architecture generally yields faster load times and more consistent frame rates on less-powerful hardware, whereas Unreal's default settings can overwhelm mid-range devices [4]. In practice, both engines rely on level-of-detail (LOD) systems and quality levels to scale physics: for example, a Unity game might disable expensive cloth or reduce joint precision on slow devices, while an Unreal game might switch to simple collision meshes and disable Chaos destruction effects in its mobile quality profile. Ensuring deterministic behavior across platforms is also tricky; since both PhysX and Chaos may use different threading or time-stepping on Android vs iOS, identical scenes can diverge slightly in simulation outcome (though for most gameplay this is imperceptible).

Notable mobile titles illustrate these trade-offs. Pokémon Go (built with Unity) ran on a vast range of Android and iOS devices by adjusting graphics and physics

on the fly. Infinity Blade (Unreal Engine 3 on iOS) delivered near-console visuals in 2010, but required intensive optimization (both art and physics) for the limited mobile GPU and CPU of that era. In many Unity-based mobile games (e.g. endless runners or AR apps), developers lock physics updates to 30 Hz or simplify collision meshes to hit smooth framerates. In Unreal mobile titles (e.g. simple shooters or AR kits), teams often disable advanced Chaos features or use legacy PhysX sub-stepping techniques to maintain stability.

Conclusions. The choice of physics engine has significant impact on mobile game optimization. Unity's PhysX-based system is highly portable and offers flexible scaling across hardware. Its data-oriented path especially can leverage modern mobile multicore CPUs for better physics throughput. Unreal's Chaos engine introduces powerful new simulation capabilities, but these come with additional CPU cost that must be managed on weaker devices. In either case, achieving stable frame rates and acceptable battery usage on Android and iOS requires sacrificing some fidelity: coarser timestep, simpler colliders, and adaptive quality settings. Unity's generally lighter default settings often allow it to maintain more consistent performance on lower-end phone, whereas Unreal's out-of-the-box realism may demand more aggressive LOD scaling.

Ultimately, **scalability** is the key consideration. A good mobile physics setup gracefully degrades when faced with limited resources, and allows developers to tune simulation parameters per platform. Thus, when choosing an engine for mobile deployment, developers should weigh not only raw physics features but also how well those features can be scaled back. In other words, selecting a physics engine isn't just about capability; it's about maintaining consistent gameplay quality across the wide spectrum of mobile devices.

References

1. A Comparative Analysis of Unity, Unreal Engine, Godot, and CryEngine: Technical Features, Licensing Models, and Suitability for Modern Game Development. ResearchGate. 2024. URL:[researchgate.net](https://www.researchgate.net) (дата звернення:

01.11.2025)

2. Unity Technologies. iPhone: Optimizing Physics. Unity Manual. URL: docs.unity3d.com (дата звернення: 02.11.2025)

3. Upadhyayula, S. S. K. (2020). Investigation of battery consumption by using Accelerometer sensor in Android: A comparative study between Unity and Unreal Engine 4 (Bachelor of Science in Computer Science Thesis). Blekinge Institute of Technology, Karlskrona, Sweden. URL: diva-portal.org

4. Unity vs Unreal – A Detailed Performance Showdown. Pingle Studio Blog URL: pinglestudio.com (дата звернення: 04.11.2025)

Maryna Perepokina, Leonid Malovyk

Students, Specialty “Medicine”

CF “Kryvyi Rih professional medical college” DRC

*Scientific supervisor: **Victoria Morenko***

teacher of foreign languages (English)

and foreign languages for professional purposes

(medical English), the highest category,

CF “Kryvyi Rih professional medical college” DRC

USE OF SITUATIONAL LEARNING, ROLE-PLAYING GAMES AND BRAINSTORMING AS EFFECTIVE APPROACHES FOR DEVELOPING COMMUNICATION SKILLS IN STUDENTS LEARNING MEDICAL ENGLISH

ABSTRACT

This paper examines the effectiveness of using situational learning, role-playing games, and brainstorming to develop communication skills in students learning medical English. The authors analyze theoretical approaches to the use of these methods in the educational process and consider their practical application. The results of the study confirm that these approaches contribute to the improvement of students' communication skills and help them to successfully master medical English. The conclusions of the article may be useful for teachers

and students interested in the methodology of teaching language in medical education.

KEYWORDS: interactive tasks, medical English, situational learning, role-playing games, brainstorming, communication skills, future doctors

INTRODUCTION

In modern medical education, knowledge of English is an essential part of the professional training of future medical professionals. After all, the ultimate goal of language acquisition is the ability to communicate in a foreign language in a professional setting. Proficiency in medical English allows one to communicate effectively with foreign patients, participate in international internships, webinars, and training courses, and use modern scientific sources. However, traditional teaching methods often fail to develop key skills—the ability to communicate confidently and professionally in English.

That is why interactive methods such as situational learning, role-playing, and brainstorming are so important. They create conditions similar to those of a real medical professional, stimulate speech activity, and help students develop communication skills in a professional context.

RESEARCH OBJECTIVE AND TASKS

The objective of the study is to examine the effectiveness of interactive teaching methods—situational learning, role-playing, and brainstorming—in developing the communication skills of medical students while studying medical English.

The main objectives of the study are to reveal the essence and demonstrate the pedagogical advantages of situational learning, role-playing games, and brainstorming. To analyze how they affect the communication skills of future medical professionals.

MAIN PRESENTATION OF THE MATERIAL

Since the goal of learning a foreign language is to be able to communicate, teachers help create an appropriate educational environment for students to

develop their communication skills by selecting effective forms and methods of work and offering various interesting types of tasks to develop these skills.

Among the variety of teaching methods for future medical professionals, the most effective for developing communication skills and abilities are situational learning, role-playing, and brainstorming, which help us as students to learn medical English better. It is these methods and techniques that make classes more interesting and understandable. During such classes, students try themselves in the role of a doctor/paramedic/nurse/registrar/patient/patient's relative, learn to speak English freely, and practice communicating in common medical situations. This helps students memorize new words or topics faster, feel more confident, and speak a foreign language freely in different situations.

The use of situational learning methods, role-playing games, and brainstorming are effective approaches for developing communication skills in students learning medical English.

1. One of the most effective methods is situational learning. This method is based on the analysis of real or realistic professional situations (cases). It involves the use of real situations and tasks that bring students closer to the practical aspects of the medical profession. The situational learning method allows students to feel as if they are in a real professional environment, promotes the development of communication skills and the ability to communicate effectively with patients and colleagues. In the context of learning medical English, this method allows students to apply their knowledge in conditions that best simulate their future professional activities. [1]

Foreign language teachers at Kryvyi Rih professional medical college use a wide range of situational tasks to develop communication skills in students. For example, students are given case studies describing specific patient symptoms. Their task is to collect anamnesis, make a preliminary diagnosis, and discuss a treatment plan using English. Such activities contribute to better assimilation of professional words and expressions related to symptoms, diagnosis, and treatment,

the development of the ability to analyze situations, and learning to express one's thoughts clearly and comprehensively in English.

Research conducted at medical universities in Europe and the US shows that the use of situational learning (case studies) increases students' interest in classes and improves their knowledge of English. Students do not simply memorize new words, but learn to use them in real medical situations. This helps them communicate more confidently with patients and colleagues. This method is the best way to predict, plan, organize, see priorities, form your own opinion, and make decisions, which is very important in professional medical practice. [1]

Role-playing games are also one of the most effective ways to simulate professional communication and practice communication skills in a safe and friendly learning environment. They allow students to try on different roles in healthcare: doctor, patient, nurse, paramedic, or even a patient's relative. Our teacher often uses role-playing games in medical English classes. Each student is assigned a specific list of individual tasks, and a system of business relationships between students is structured. Participants in the business game must fully adapt to their roles in order to demonstrate a sufficient level of knowledge and professional skills, including in non-standard, problematic situations. The teacher's task is to offer learning situations that are valuable for future medical professionals, as they have a clear professional focus, satisfy the student's cognitive interest, and enable them to reveal and apply the professional skills and abilities they have acquired in a specific role. Simulating the professional activities of future medical workers in a role-playing game, which is a “training ground” for practicing practical skills and abilities, allows them to prepare in advance for professional medical activities. [3,4]

The most common role-playing scenario involves dialogues between a doctor and a patient, where you need to explain symptoms, ask questions, or recommend treatment. This format is very helpful in overcoming the language barrier and teaches you to communicate confidently. The advantages of this method are obvious: First, as students, we gradually get used to speaking English without fear

of making mistakes. Second, during such games, as future doctors, we learn to use the necessary professional phrases, support the patient, and explain everything in simple language — this is an important part of medical ethics.

As studies published in the journal *Medical Education* show, role-playing games really improve the quality of communication between doctors and patients and help future doctors feel more confident when communicating internationally. [2]

3. In order to develop critical thinking skills and activate vocabulary, our foreign language teacher widely uses the brainstorming method. Brainstorming is a technique that stimulates creative thinking and idea generation in a group. The basic principles of brainstorming are: quantity over quality (encouraging the expression of as many ideas as possible, even if they seem unrealistic or strange); no criticism (evaluating or criticizing ideas is prohibited at the generation stage so as not to limit the flow of thoughts); free association (ideas can be based on or develop the thoughts of other participants); non-standard approaches (unusual and creative solutions are welcome). This method is widely used not only in education but also in other areas to stimulate innovation and effective problem solving. [5]

Its use in medical English language learning helps students develop communication skills, improve their vocabulary, and learn to express their thoughts and ideas clearly and concisely. This method of collective idea generation is an excellent way to activate students' passive vocabulary and encourage them to speak more actively. In medical English classes, it is also often used when starting a new topic or for quick review of material already studied.

For example, a teacher gives us the topic “Cardiovascular Diseases” and asks students to name all the English terms they know related to it in a few minutes: diseases (angina pectoris, myocardial infarction); symptoms (chest pain, shortness of breath), diagnostic methods (ECG, angiography), medications (beta-blockers, statins), etc. Or, for example, create a mind map “At the gastrointestinal department” (Anatomical, clinical, and pharmacological terms). This method

develops: speed of speech reaction: the ability to instantly activate vocabulary on a specific topic.

CONCLUSIONS

Thus, interactive teaching methods—situational learning, role-playing, and brainstorming—have proven effective in developing the communication skills of medical students. They allow students to better assimilate professional vocabulary, quickly activate speech, develop critical thinking, and improve teamwork. Classes become more interesting and practical, and students become more confident in communicating in English in professional situations and prepared to work with patients and colleagues in an international environment. Thus, by combining these approaches, students will be able to effectively learn medical English and develop the necessary communication skills for successful work in the medical field.

References

1. Hughes T. English interpreting students through the use of situated learning // *Journal of Interpreting Studies*. 2019. Vol. 25, No. 1. P. 1–15. Режим доступа: <https://wlv.openrepository.com/items/4e2f11fd-d4c6-4088-b2a9-e3b9017abeeb>
2. Ahmady S., et al. The situational analysis of teaching-learning in clinical education // *BMC Medical Education*. 2022. 22:1–9. Режим доступа: <https://bmcmmededuc.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12909-022-03577-3>
3. Nestel D., et al. Role-play for medical students learning about communication // *Medical Education*. 2007. Vol. 41, No. 6. P. 635–642. Режим доступа: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC1828731/>
4. Bagacean C., et al. Simulated patient and role play methodologies for medical education // *BMC Medical Education*. 2020. 20:1–9. Режим доступа: <https://bmcmmededuc.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12909-020-02401-0>
5. Nie Y. Medical English vocabulary teaching research based on mind mapping // *Journal of Physics: Conference Series*. 2020. 1533:022078. Режим

доступу:

https://www.researchgate.net/publication/342274924_Medical_English_Vocabulary_Teaching_Research_Based_on_Mind_Mapping

Olena Razinkina

*senior teacher of the highest qualification category
Hustav Olizar Lyceum 1 of Korostyshiv town council*

Tamara Lytniova

*PHD (Pedagogy), Associate Professor
Zhytomyr Ivan Franko State University*

HOWARD GARDNER'S THEORY OF MULTIPLE INTELLIGENCES AS AN APPROACH TO INDIVIDUALIZING FOREIGN LANGUAGE EDUCATION

Modern education is increasingly focusing on developing learners as active, independent, and goal-directed individuals. One of the most effective approaches that enables teachers to account for learners' natural cognitive diversity is Howard Gardner's Theory of Multiple Intelligences. According to this theory, every individual possesses several types of intelligence that interact with one another and shape their ways of perceiving, processing, and applying information.

Gardner identified eight core intelligences: verbal-linguistic, logical-mathematical, visual-spatial, bodily-kinaesthetic, musical, interpersonal, intrapersonal, and naturalistic. Each intelligence represents a distinct pathway to understanding the world and mastering new knowledge, which necessitates diverse pedagogical strategies. Consequently, the Multiple Intelligences (MI) framework serves as an effective tool for individualising instruction, particularly in foreign language learning.

International educational practice confirms the value of Gardner's theory. Educational institutions in Australia, Canada, the Netherlands, China, and many other countries actively implement MI-based learning programmes. Organising the learning process through varied types of activities—musical, visual, project-based,

research-oriented, and role-play tasks—enhances students’ motivation and contributes to deeper and longer-lasting learning outcomes.

In English language teaching, the application of MI principles enables the creation of a multimodal learning environment in which every learner can demonstrate their strengths. Students with strong linguistic intelligence work effectively with texts, word-formation tasks, and discussions; logical-mathematical learners benefit from classification, comparison, and structured tasks; visual learners engage with infographics, mind maps, and presentations. Bodily-kinaesthetic learners respond well to role-plays and interactive activities; musical intelligence is fostered through songs, rhythm, and listening tasks; interpersonal intelligence develops through group projects; intrapersonal intelligence—through reflection, self-assessment, and individual tasks. Naturalistic learners can be engaged through topics connected with nature, ecology, and environmental exploration.

A key condition for the effective implementation of MI in the classroom is familiarising students with the essence of the theory. Diagnostics of dominant intelligences, thematic discussions, interactive activities such as “Find someone who...” or “Career Day”, as well as the organisation of specialised learning zones (linguistic, logical, spatial, musical, etc.) help learners gain awareness of their own cognitive resources and select optimal learning strategies.

Planning English lessons in accordance with the MI framework makes the learning process more dynamic and flexible. Such planning includes defining clear goals, selecting activities for each intelligence type, designing balanced tasks that address learners’ individual strengths, and conducting reflective evaluation of learning outcomes.

The use of practical MI-based materials—exercises, projects, role-plays, poetry, logical tasks, text processing, discussions, creative presentations—demonstrates that combining different intelligences enhances student engagement, supports the development of key competencies, and improves language proficiency.

Applying the Theory of Multiple Intelligences in foreign language education ensures a learner-centred approach aimed at developing individual abilities, increasing motivation, and creating a supportive learning environment. This approach enables teachers to work effectively with diverse learners, activating their strengths and helping them overcome learning challenges. MI-based pedagogy thus holds significant potential for shaping competent, confident, and successful students in today's educational landscape.

References

1. Armstrong, T. Multiple Intelligences in the Classroom.
2. Gardner, H. Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences.
3. Christison, M.A. Multiple Intelligences and Language Learning.
4. Puchta, H., Rinvolutri M. Multiple Intelligences in EFL.

Olexander Voznyuk

*Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Zhytomyr Ivan Franko State University*

Olena Miroshnychenko

*Doctor of Psychological Sciences, Associate Professor,
Zhytomyr Ivan Franko State University*

THE TECHNIQUE OF SPACING REPETITION AS AN IMPORTANT TOOL FOR LEARNING FOREIGN LANGUAGES

Teaching foreign languages is one of the priority areas of modern pedagogy and education. In this context, the spacing repetition method can be considered as an important tool for learning and teaching foreign languages. The development of the scientific foundations of this method dates back to the 1880s, when Hermann Ebbinghaus decided to find out some regulations of functioning human memory. In the process of this study, he memorized sets of words, and after certain intervals of time he checked what remained in his memory. As a result, he discovered a certain

pattern, known today as the *Ebbinghaus forgetting curve*, according to which the rate of forgetting information is proportional to the time scheme: the more time has elapsed, the less information has been retained (**Fig. 1**).

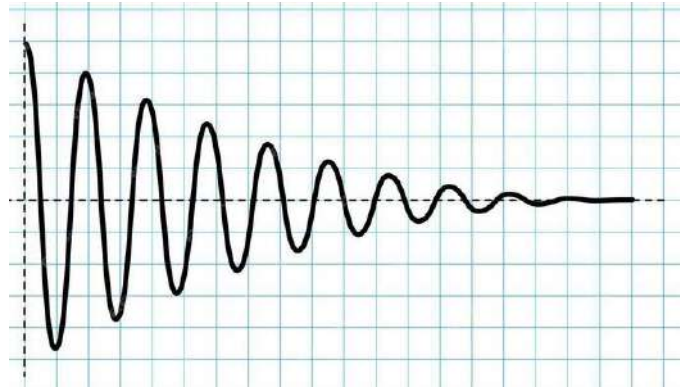

Fig. 1. Damping oscillations of the forgetting process

This process reveals the mechanism of memory, which functions according to the algorithm of fading oscillations [1].

One of the first scientific studies of this phenomenon was conducted at Tbilisi State University in the 1970s, where a method of sequential alternation of learning cycles in the field of foreign languages was developed. In the context of this method, the educational process presupposes the alternation of cycles of types of educational activity, and the revealed law of information actualization leads to the conclusion that the lexical construction of a foreign language that is memorized must be repeatedly actualized after a certain number of cycles within a certain unit of time, since it has been shown that with an increase in the interval between sessions of memorizing verbal material, the speed of memorization increases [1].

Let us turn to the "theory of forgetting", the conceptual basis of which was developed by G. Ebbinghaus. In this regard, in his book *How We Learn*, Benedict Carey describes a new theory – "*forgetting to learn theory*" – that better explains why some memories remain while many others disappear [2].

Thus, the basic principle of this theory has it that memory mechanisms reveal two different factors – the ability to store and the ability to retrieve information. The strength of storage does not disappear over time. After the information has been received and the brain considers that the information has reached a certain threshold of importance, it is stored. The strength of storage can only be increased

through additional repetition and use of the information. However, the ability to retrieve information from memory is not so strong. It is because of the inability to retrieve the necessary data that we forget something.

Suppose you spent 20 repetitions on learning some information. If it is important enough for the brain, most likely it will transfer the information to long-term memory. If you do not periodically retrieve the information from memory, after about a month the information will be "forgotten", leaving some 5-10%. And to re-learn it, you will need 15 repetitions. In total, 35 repetitions are needed.

And what will happen if we spend 15 repetitions first, and remind ourselves of the information a week later? We will need about 5 repetitions to restore the entire amount of information. In another 3 weeks we will do 5 repetitions. In total, we will only get 25 repetitions.

The question arises about the optimal intervals for repetitions. In the 80s of the last century, while still a student at the Poznań University of Technology, Piotr Wozniak thought about this issue and began his experiments. Eventually, his research resulted in a computer algorithm known as *SuperMemo*. This algorithm determines the *SuperMemo* intervals.

Simplified algorithm that determines *SuperMemo* intervals:

- 1 repetition – after 24 hours;
- 2 repetitions – after 7 days;
- 3 repetitions – after 16 days;
- 4 repetitions – after 35 days.

Other studies [3; 4] investigated the method of spacing repetitions concerning the date of the exam. Scientists have come to a conclusion that the optimal gap between the first and second study sessions increases in relation to how far in time the test will be held.

References

1. Рибалка В., Вознюк О. Методика інтервальних повторень – важливий ресурс освітньої діяльності. Креативна педагогіка. Житомир. 2019. Вип. 14. С. 68-73. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/39542/>
2. Carey Benedict. How We Learn: The Surprising Truth About When, Where, and Why It Happens, 2014, Random House 272 p.
3. Cepeda N.J. et al. Spacing effects in learning: a temporal ridgeline of optimal retention. Psychol Sci. 2008. № 19(11). P. 1095-102. DOI: 10.1111/j.1467-9280.2008.02209.x.
4. Clark J. M., Paivio A. Dual coding theory and education. Educational psychology review, 1991. № 3(3). P. 149–210. DOI: 10.1007/BF01320076.

Олена Бернацька

кандидат педагогічних наук, доцент

Національний університет "Києво-Могилянська академія"

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ НАВИЧОК ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ СТУДЕНТІВ НЕ МОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

В умовах військового стану в Україні, поглиблення процесів глобалізації, розширення міжнародного співробітництва та інтеграції України у світовий освітній простір володіння іноземною мовою професійного спрямування є невід’ємною складовою професійної компетентності майбутнього фахівця. Для студентів немовних спеціальностей розвиток навичок іншомовної комунікації є необхідним елементом їхньої майбутньої професійної діяльності, адже сучасний фахівець має бути здатним ефективно взаємодіяти у міжнародному середовищі.

Метою даного дослідження є визначення методичних засад розвитку навичок іншомовної комунікації студентів немовних спеціальностей (на прикладі спеціальності "Право") з урахуванням принципів trauma-informed pedagogy.

Знання іноземної мови відкриває доступ до міжнародних правових джерел, практики європейських судових інституцій, а також сприяє підвищенню конкурентоспроможності випускників на ринку праці. Іншомовна комунікативна компетентність юриста охоплює не лише володіння загальними мовленнєвими навичками, а й уміння застосовувати іноземну мову у професійно орієнтованих ситуаціях: веденні ділового листування, укладанні угод, підготовці правових документів, аналізі міжнародних нормативно-правових актів, участі в судових дебатах або переговорах іноземною мовою [3, с. 47].

Формування навичок іншомовної комунікації майбутніх юристів складний процес, який відбувається під час вивчення курсу "Іноземна мова фахового спрямування", і передбачає опрацювання великого обсягу лексичного матеріалу зі спеціальності. Відповідно до Силабусу пропонуються такі теми до вивчення: What types of legal professions are there? Why do you want to be a lawyer? Types of crimes, their classification. What is The Jury system in the US and Britain? Civil proceeding in the UK. What are the strategies to defend? Should children be punished for the crime? Вивчення лексичного матеріалу, організація процесу активізації лексико-граматичних конструкцій, читання оригінальних текстів рішень Європейського Суду, обговорення та презентація правових кейсів потребують застосування сучасних методичних прийомів та засобів та включення в освітній процес інструментів на основі застосування штучного інтелекту. Наприклад, написання CV(Resume) можна робити за допомогою таких цифрових інструментів, як Canva, Gemini (Canvas), GPT Chat та інших, що допоможуть структурувати особисті дані та запропонують зразки оформлення інформації.

Методичні засади розвитку навичок іншомовної комунікації студентів спеціальності "Право" передбачають: застосування комунікативно-діяльнісного підходу, який спрямовує навчання на практичне використання мови у типових ситуаціях; зміст навчання полягає у доборі автентичних

текстів професійного спрямування (угод, законодавчих актів, юридичних кейсів, судових рішень, рішень міжнародного суду з прав людини); використання кейс-методу, рольових ігор, дебатів та проектних технологій; застосування цифрових технологій, онлайн-платформ, інтерактивних цифрових ресурсів для розвитку мовних навичок у контексті професійного спілкування. [1,с. 90]

Важливою складовою є урахування принципів *trauma-informed pedagogy*, що передбачає створення безпечного, підтримувального та емоційно стабільного освітнього середовища. Цей підхід визнає, що частина студентів може мати досвід травматичних подій, що впливає на їхню концентрацію, мотивацію та здатність до спілкування. Викладач приділяє увагу емоційному добробуту студентів, уникає надмірно стресових методів і змісту оцінювання, будує атмосферу довіри і поваги, створює безпечне середовище. Пріоритетними будуть: поступове ускладнення завдань, підтримувальні методи взаємодії (кооперативне навчання, робота в парах, колективна проектна робота), які знижують рівень тривожності; позитивне підкріплення та гнучке оцінювання замість стресових форм контролю. [4, с.273]

Отже, розвиток навичок іншомовної комунікації студентів немовних спеціальностей має базуватися на поєднанні комунікативного, професійно орієнтованого та *trauma-informed* підходів з використанням сучасних методів навчання, інтерактивних форм навчання, залучення цифрових технологій, мотиваційної складової побудови навчальних завдань, опрацювання іншомовного матеріалу в ситуаціях професійної діяльності. Це забезпечує формування не лише мовної, але й емоційної, соціальної та професійної готовності майбутніх фахівців ефективно діяти в умовах міжкультурної взаємодії.

Список використаних джерел

1. Артеменко О. М. Професійна іншомовна підготовка майбутніх юристів у процесі міждисциплінарної інтеграції // Вища школа. 2021. №4. С. 89–94.
2. Белова Т. В. Формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців-правників// Іноземні мови. 2022. №3,с. 45–50.
3. Hampel.R., Stickler U. Developing Online English teaching. Research-Based Pedagogies and Reflective Practices.
4. Carello J., Butler L. D. Practicing what we teach: Trauma-informed educational practice // Journal of Teaching in Social Work. 2015. Vol. 35(3). P. 262–278.

Інна Давидченко

*кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри української лінгвістики,
літератури та методики навчання,*

*Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

ЛІТЕРАТУРОЗНАЧА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ЗАГАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Комунікація – невід'ємний чинник суспільного, громадського, політичного, бізнесового життя. Її різноаспектний аналіз дослідниками різних наукових напрямів розгорнувся у вивчення вербальних і невербальних закономірностей спілкування людей, феномену комунікативного впливу як стрижня будь-якої комунікації, дискурсивних особливостей людської взаємодії тощо.

Комунікація (лат. communico – спілкуюсь з кимось) – смисловий та ідеально-змістовий аспект соціальної взаємодії, облік інформації в різноманітних процесах спілкування [3].

Ф. Бацевич розмежовує поняття «спілкування» та «комунікація». Він вважає, що спілкування є більш загальним, а комунікація – конкретним [1]. О. Селіванова дефінітивно визначає, що комунікація – це цілеспрямований процес, діяльність, одним із засобів якої є мовлення, а знаковою цілісною формою організації – текст [5]. В. Красних тлумачить комунікацію як – процес взаємодії двох і більше мовних особистостей з метою передачі / отримання / обміну інформацією, тобто того чи іншого впливу на співрозмовника, який є необхідним для реалізації спільної діяльності [2].

Літературознавча комунікація – це процес обміну інформацією, знаннями та ідеями щодо літератури, який здійснюється між автором, твором та читачем (реципієнтом), а також між літературознавцями. Це включає в себе як художню комунікацію (взаємозв'язок між творцем і читачем), так і наукову (обговорення, дослідження, критика).

Літературознавчу комунікацію як об'єкт загальної теорії соціальних комунікацій розглядають О. Біличенко, Л. Войтенко, Т. Єжижанська, Л. Лазарєва, Л. Синявська та інші науковці.

На сьогодні наука нагромадила значний досвід комунікативного аналізу у різних сферах наукового знання. Комунікація стала важливим об'єктом дослідження гуманітарної науки, яка пропонує різноманітні теоретико-методологічні підходи до аналізу художньої комунікації. Мова про літературну модель В. Шкловського, театральну модель М. Євреїнова, фольклорну модель В. Проппа, культурологічну модель М. Бахтіна, наративну модель Цв. Тодорова, театральну модель П. Єршова, текстову модель О. П'ятигорського, ігрову модель Й. Гейзінги [2, с. 9].

Так, літературна модель В. Шкловського пояснює функцію мистецтва через поняття – очуднення, яке з відомого творить новий невідомий об'єкт. Відсторонюючись від біографічних і позатекстових категорій та параметрів, В. Шкловський акцентував проблему форми. Отже, В. Шкловський з погляду комунікативістики ввів концепт тексту як об'єкту спілкування та його функцій у процесуальному вимірі [2, с. 6].

Модель В. Проппа допомагає виокремити функції, на яких базується текст, їхню послідовність та кількість. Їх дослідник аналізує в праці «Морфологія казки» розуміючи під функціями елементарні складові казки [2, с. 10]. Одночасно В. Пропп дослідив у фольклорних текстах прояви комізму [2, с. 10].

Літературознавча комунікація містить сприймання не тільки смислу художнього твору, але і його цінності, яка розкриває себе як значення твору для людства. Вона розглядається як спілкування в системі «текст – читач», а текст представлений як подія, що відбувається. Соціокомунікаційний підхід визначає текст як знакову систему – конструкцію літературного твору. Мова літературної комунікації, таким чином, може бути визначена як мова створення, фіксації, збереження й засвоєння текстів літературної культури суб'єктами соціальної комунікації в соціальних просторі й часі.

Ефективність літературознавчої комунікації з позицій загальної теорії соціальних комунікацій визначається наявністю в автора і реципієнта певної спільної системи образів – асоціацій, яка надає змоги твору літератури зберігати своє конвенційно-інформативне значення. Вона створюється реальністю, належить до асоціативного фонду суспільства, культури. І автор, котрий створює асоціативний образ, і суб'єкт, який його сприймає, в акті літературної комунікації основуються на спільному соціально-комунікаційному фонді. Саме тому літературознавча комунікація є ефективною, забезпечує комунікаційний зв'язок між автором і його аудиторією.

Таким чином, розгляд літератури та соціальних комунікацій як сторін одного явища, що формує інформаційний контекст існування суспільства загалом і конкретної людини зокрема, — це новий погляд на соціально-комунікаційну природу літератури, що відбиває формування теоретико-методологічних засад інтеграційного погляду на феномен художньої літератури як комунікаційного каналу.

Список використаних джерел

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ: Академія, 2004. 342 с.
2. Войтенко Л. І. Художня література як форма комунікації: Навчально-методичний посібник. Одеса, 2020. 36 с.
3. Енциклопедія сучасної України / ред. кол.: [І. М. Дзюба](#) [та ін.] ; [НАН України, НТШ](#). К. : [Інститут енциклопедичних досліджень НАН України](#), 2022. Т. 24 : О. 944 с. 500 прим. [ISBN 978-966-02-9960-3](#).
4. Ігнатенко М. А. Читач як учасник літературного процесу. К.: Наук.думка, 1980. 172 с.
5. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації : підруч. Черкаси : Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с.

Діана Дяченко

викладач

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Сучасна методика навчання іноземних мов активно розвивається, зокрема завдяки впровадженню інтернет-технологій, мультимедійних програм та інтерактивних засобів навчання. Проте, попри певний прогрес, однією з актуальних проблем залишається обмежена можливість учнів спілкуватися з носіями мови та використовувати набуті мовленнєві навички поза межами навчального закладу. Сучасні цифрові технології розширюють межі традиційного уроку, створюючи умови для застосування інноваційних форм і методів навчання. Однією з таких ефективних форм є використання відеоматеріалів, зокрема відеоуроків, які сприяють підвищенню мотивації та формуванню граматичної й комунікативної компетентності учнів.

Відеоконтент має значний дидактичний потенціал у процесі навчання іноземної мови. Однак ефективність використання автентичних відеоматеріалів залежить від ретельної підготовки викладача до заняття. Для досягнення позитивних результатів необхідно продумано добирати матеріали, враховувати рівень підготовки учнів і дотримуватися основних етапів роботи з відеоконтентом.

Серед дослідників існують різні підходи до використання відеоматеріалів у навчанні англійської мови, проте загальна мета полягає у розвитку автентичної комунікативної компетентності та мотивації студентів. Зокрема, аутентичний або мультимедійний підхід, який ґрунтується на використанні відео без адаптації або спрощення для цільової аудиторії.

Такий підхід містить три етапи: підготовчий етап (pre-viewing), мета якого активізація попередніх знань, ознайомлення учнів із темою відео та ключовою лексикою. Завдання, що містять прогнозування сюжету, обговорення теми, заповнення пропусків у словнику, складання питань до відео.

Наступний це рецептивний етап (while-viewing) - це безпосереднє сприйняття автентичного мовного матеріалу, наприклад, виділення ключової інформації, відстеження розвитку подій, робота з субтитрами, заповнення таблиць із фактами чи думками.

Та останній аналітичний та продуктивний етап (post-viewing) на якому учні осмислюють побачене та обговорюють побачене. Можливе використання таких завдань, як обговорення у парах або групах, складання резюме, рольові ігри, а також створення власних презентацій чи коротких відеоматеріалів за тематикою відеоконтенту [1].

Щоб використання відеоматеріалів було ефективним та відповідало очікуваним результатам, викладач повинен усвідомлювати важливість підготовчої роботи. Вона забезпечує можливість максимально оптимально спланувати роботу з відеоконтентом, запобігти перевантаженню учнів під час

сприймання інформації та підтримати їхню мотивацію й інтерес до перегляду відеофрагменту. Підготовча робота може включати такі етапи та особливості:

- вибір методики використання відеоматеріалів при першому застосуванні. Важливо, щоб учні не відчували сумнівів чи страху щодо розуміння змісту відео. Необхідно сформувати у них упевненість, що навіть за наявності незнайомих слів вони зможуть зрозуміти основну ідею фрагменту, що запобігає розвитку негативного ставлення до такого виду роботи;
- написання або пошук скрипта відеофрагменту для подальшого планування активностей;
- розподіл сюжету відео на логічно завершені частини, що сприяє кращому засвоєнню поданої інформації;
- формування обов'язкового лексичного мінімуму, необхідного для розуміння відеоматеріалу;
- створення комплексу вправ для кожного етапу роботи з відео;
- відбір додаткових матеріалів, які тематично продовжують переглянутий відеофрагмент [2].

Для ефективного використання відеоматеріалів викладачеві слід здійснити ретельну підготовчу роботу, яка включає підбір і підготовку відповідного матеріалу, а також розробку навчальних завдань і вправ. Крім того, роботу з відеоконтентом рекомендується інтегрувати в навчальний процес поступово, згодом підвищуючи складність завдань, щоб уникнути надмірного навантаження на учнів.

Список використаних джерел

1. Holmberg B. Theory of Teaching-Learning Conversations / B. Holmberg // Moore M. G. Handbook of Distance Education. The Pennsylvania State University, 2017. P. 69-75.
2. Palmer H. The scientific study and teaching of languages/ H. Palmer; edited by David Harper. London: Oxford U.P., 2016. с. 36 – 42.

Катерина Златіна
викладач кафедри іноземної філології
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

ІНОЗЕМНА МОВА – ГОЛОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ НЕПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

Володіння іноземною мовою сьогодні є не просто перевагою, а критично важливою професійною компетентністю, яка безпосередньо впливає на якість знань та рівень фахівця. Мова є головним інструментом для безперервного професійного розвитку та підвищення кваліфікації у XXI столітті.

Іноземна мова, особливо англійська, є лінгва франка світової науки, технологій та бізнесу. Знання іноземної мови надає фахівцю прямий доступ до першоджерел: актуальних наукових статей, результатів досліджень, технічних звітів та галузевих стандартів (наприклад, ISO, PMI) в оригіналі. Це дозволяє заощаджувати час, необхідний для перекладу, і оперативно впроваджувати інновації у власну практику.

До того ж, мовна компетентність відкриває доступ до міжнародних освітніх платформ (Coursera, edX, MIT OpenCourseWare) та фахових вебінарів, що часто не мають україномовних аналогів. Це забезпечує постійне оновлення знань та дозволяє засвоювати сучасну професійну термінологію в тому контексті, в якому вона використовується міжнародною спільнотою, уникаючи неточностей перекладу. Іноземна мова також є необхідною для ефективної письмової комунікації в глобальному просторі. Фахівець повинен вміти вести точну та стислу ділову електронну кореспонденцію, правильно оформлювати технічні завдання та звіти, а також дотримуватися міжнародного цифрового етикету (netiquette) у професійних чатах і месенджерах.

Мова є обов'язковою умовою для міжнародного професійного обміну та розвитку нетворкінгу, що передбачає встановлення контактів з провідними світовими експертами та колегами. При цьому ключовим є не лише спілкування з носіями, а й здатність ефективно взаємодіяти з фахівцями з різних країн наприклад, спілкуючись з іншомовними партнерами та розуміючи особливості їхніх акцентів та комунікативних стилів.

Володіння іноземною мовою є необхідним для активної участі у міжнародних конференціях та симпозіумах, що дозволяє не лише слухати, але й презентувати власні напрацювання. Крім того, це відкриває шлях до проходження навчальних програм та стажувань за кордоном, які є найефективнішим способом підвищення практичної кваліфікації та переймання передового досвіду. Зрештою, мова є обов'язковою для здійснення спільних дослідницьких та комерційних проєктів з іноземними командами, що значно підвищує практичний досвід фахівця та його здатність працювати в мультикультурному середовищі.

Іноземна мова необхідна для складання міжнародних кваліфікаційних іспитів та отримання дипломів, визнаних у всьому світі. Ця сертифікація є об'єктивним підтвердженням високої кваліфікації.

Здатність фахівця впевнено презентувати свої ідеї, публікувати матеріали та вести професійну дискусію іноземною мовою підвищує його авторитет як експерта і формує його особистий бренд.

Вивчення мови формує критично важливі "м'які навички" (soft skills):

- Міжкультурна компетентність: здатність розуміти та поважати особливості ділового етикету, норми та цінності іншої культури.
- Гнучкість та адаптивність: необхідність адаптувати професійні знання та комунікативні стратегії до різних бізнес-середовищ, що є яскравою ознакою високої кваліфікації та готовності до глобальної взаємодії.

Варто підкреслити, що мовна компетентність безпосередньо впливає на лідерські та управлінські здібності. Вона дозволяє фахівцю очолювати міжнародні команди, ефективно проводити віртуальні наради та переговори,

а також успішно вирішувати міжкультурні конфлікти, використовуючи дипломатичну та коректну лексику для забезпечення спільної згоди.

Таким чином, іноземна мова — це необхідний внесок у власний розвиток. Вона перетворює фахівця з регіонального рівня на глобально конкурентоспроможного професіонала, забезпечуючи йому успішне та безперервне підвищення кваліфікації на світовому рівні.

Список використаних джерел

1. Бондар, Г. О. Роль іноземної мови у формуванні професійної мобільності студентів. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*, 2021. Вип. 1(32). С. 210-214.
2. Дроздова, В. В. Інноваційні технології викладання іноземних мов у вищій школі. *Журнал Академічних досліджень*, 2023. Вип. 5(2). С. 98-104.
3. British Council. *English in the Workplace: A Global Analysis of Language Skills and Employment*. London: British Council, 2018.
4. Seidlhofer, B. *Understanding English as a Lingua Franca*. Oxford: Oxford University Press, 2011.

Владислав Кулак

викладач,

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Аліна Українець

викладач,

Житомирський державний університет імені Івана Франка

КОНСТРУКЦІЯ FOR-TO-INFINITIVE В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Англійська мова характеризується великою кількістю інфінітивних конструкцій, що виконують різноманітні синтаксичні функції. Однією з менш уживаних, але історично та граматично цікавих структур є конструкція *for to infinitive*. Вона має форму *for + to + infinitive* і слугує засобом вираження цілі, наміру або відношення дії до суб'єкта. Хоча в сучасній

англійській мові така конструкція зустрічається рідко, її вивчення є важливим для розуміння історичного розвитку англійського синтаксису, діалектних варіантів та стилістичних відтінків.

1. Історичні передумови виникнення конструкції
Конструкція *for to infinitive* походить із середньоанглійського періоду (XII–XV ст.), коли прийменник *for* часто вживався для вираження цільового значення. У староанглійській мові він мав функцію сполучення, що позначало мету або причину дії. Згодом до *for* додався інфінітив із часткою *to*, утворивши поєднання *for to + infinitive*, яке могло вказувати на ціль: *He came for to see his friend.* (Він прийшов, щоб побачити свого друга.) У середньоанглійській літературі така форма була поширеною, про що свідчать тексти Дж. Чосера, В. Шекспіра та інших авторів.

2. Граматична структура та семантика
Граматично конструкція *for to infinitive* складається з: прийменника *for*; частки *to*; дієслівного інфінітива. Вона виражає:

- мету (*He went to the market for to buy bread.*);
- причину або мотив дії (*She cried for to express her sorrow.*);
- іноді — наслідок або умову, переважно в архаїчних чи поетичних контекстах. Семантично ця конструкція є близькою до сучасного інфінітива мети (*to + infinitive*), але більш наголошує на суб'єктивності або емоційності вислову.

3. Сучасне функціонування та стилістичні особливості
У сучасній стандартній англійській мові (*Standard English*) конструкція *for to infinitive* практично зникла. Її вважають архаїзмом або діалектною формою, характерною для:

- ірландського та шотландського варіантів англійської;
- народної поезії, фольклору, пісень;
- псалмів, біблійних та релігійних текстів.

Наприклад, у Біблії (*King James Version*) можна зустріти: *For to us a child is born...* (Бо для нас народилася дитина.) У сучасній літературі чи усному

мовленні ця форма може використовуватися з метою стилізації, створення архаїчного або народного колориту. У звичайній комунікації її замінює простий інфінітив із *to*: *He went to buy bread.* (замість) *He went for to buy bread.*

4. Причини занепаду конструкції *Zanepad for to infinitive* пов'язаний із загальною тенденцією до спрощення граматичної системи англійської мови. Основні причини:

1. Надлишковість структури – наявність двох маркерів інфінітива (*for* і *to*) стала граматично необґрунтованою.

2. Уніфікація синтаксичних засобів – простий інфінітив (*to + verb*) повністю взяв на себе функцію вираження цілі.

3. Нормативізація граматики у XVIII–XIX ст. під впливом граматистів, які прагнули усунути «надлишкові» конструкції.

5. Значення для сучасного мовознавства
Попри свою рідкісність, *for to infinitive* становить інтерес для:

- діахронічного аналізу англійського синтаксису;
- дослідження діалектів і соціолектів;
- вивчення стилістичних засобів у поетичних текстах;
- зіставного аналізу англійської та інших мов, де існують подібні цільові конструкції (наприклад, в українській - «щоб» + інфінітив).

Таким чином, вивчення конструкції *for to infinitive* сприяє кращому розумінню розвитку англійської граматики, а також дозволяє простежити взаємодію між формальною структурою й комунікативними потребами мови.

Конструкція *for to infinitive* є яскравим прикладом історичних змін у граматиці англійської мови. Вона еволюціонувала від звичайного цільового виразу до архаїзму, що нині має лише стилістичне або діалектне застосування. Її аналіз допомагає зрозуміти процеси спрощення синтаксису, норми мовного стандарту та взаємозв'язок між формою й функцією мовних одиниць. Незважаючи на те, що ця конструкція вийшла з активного вжитку,

її присутність у літературі та фольклорі робить її важливим елементом історичної граматики англійської мови.

Список використаних джерел

1. Beal, J. C. (2021). *English Dialects in the North of England: Phonology, Grammar and Discourse*. Oxford University Press.
2. Hickey, R. (2018). *The English Language: Structure and Development*. Cambridge University Press.
3. Leech, G., & Hundt, M. (2020). *Change in Contemporary English: A Grammatical Study*. Routledge.
4. Tagliamonte, S. (2016). *Teen Talk: The Language of Adolescents*. Cambridge University Press.
5. Murphy, B. (2017). *Corpus Linguistics and the Description of English*. Edinburgh University Press.
6. Filppula, M. (2017). *Irish English: Origins and Development*. Routledge.

Євгеній Кулик

здобувач ОС «Магістр» I курсу,
факультет іноземних мов,

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ПОЛІСЕМІЯ ТА СИНОНІМІЯ ЯК ОСОБЛИВІ ТИПИ ПАРАДИГМАТИЧНИХ ВІДНОШЕНЬ В ЛЕКСИКО-ТЕМАТИЧНІЙ ГРУПІ ПОЗНАЧЕНЬ УСПІХУ

Проблема організації лексичної системи мови та структури семантичних зв'язків між окремими її елементами є одним із важливих питань сучасної лінгвістики. Лексико-тематичні групи, як елементи лексико-семантичної організації, заслуговують на особливу увагу, оскільки об'єднують слова за спільністю поняттєвого змісту, відображаючи певні концепти та сфери людської діяльності. До однієї з таких груп належать і

позначення успіху, які представлені комплексом лексем, пов'язаних із досягненнями, позитивними результатами діяльності, піднесеним соціальним статусом або реалізацією поставлених цілей.

Поняття «успіх» вивчали як вербалізацію американської мрії (К. Карпова), як компонент метафоричних моделей (А. Сніжко), у поєднанні з концептами щастя і радості в етноспецифічній картині світу українського народу (Н. Кулик), як складову категоризації і концептуалізації дійсності на матеріалі англійської та української мов (Н. Герцовська-Вайнагій) [1].

Науковці трактують парадигматичні відношення як відношення вибору, асоціації, що ґрунтуються на подібності й відмінності позначувальних і позначуваних одиниць мови [2, с. 80]. Явища полісемії та синонімії розглядають як вияв таких відношень у мові. Узагальнюючі процеси, притаманні людському мисленню, закономірно знаходять своє відображення в мові, і одним із проявів цього є полісемія, тобто здатність слова поєднувати кілька значень.

За допомогою методу суцільної вибірки із лексикографічних джерел англійської мови та семантичного аналізу вдалося зафіксувати наявність таких синонімічних рядів із компонентами-складовими феномену успіху: 1) власне успіх: *success, accomplishment, achievement, progress, perfection, improvement, promotion, completion, consummation, merit, procurement, attainment, culmination, ultimation, reward, victory*, тощо; 2) мета: *purpose, aim, intention, attempt, effort, ambition, endeavour* тощо; 3) удача: *luck, fortune, chance, case, coup, possibility, opportunity, destiny, lot, talisman, amulet* тощо; 4) задоволення: *satisfaction, felicity, joy, enjoyment, happiness, pleasure, delight, admiration, complacence, solace* тощо; 5) слава: *glory, honour, fame* та ін.

Формування синонімічних зв'язків у межах досліджуваної лексико-тематичної групи залежить також від сфери вживання. Поряд із загальноновживаними словами функціонують термінологічні або професійні позначення, що утворюють вузькоспеціальні синонімічні ряди: *breakthrough – advancement – innovation* у науково-технічному дискурсі або *accomplishment*

– *attainment* – *fulfilment* у контексті особистісного розвитку. Синонімія тут забезпечує точність і варіативність мовного вираження, дозволяючи мовцеві обирати лексему відповідно до комунікативної інтенції, стилю висловлення або жанру тексту.

Більшість лексем, які описують успіх (*success*, *achievement*, *breakthrough*, *triumph*), розвивають переносні або метафоричні значення, утворюючи різноманітні моделі семантичного розширення. Так, слово *success* у сучасній англійській мові охоплює не лише результат діяльності, а й соціальний статус, кар'єрний добробут, визнання чи позитивний відгук аудиторії. Подібні значення утворюються шляхом метонімічного або метафоричного перенесення, що відображає концептуалізацію успіху як багатовимірного феномена. Полісемія тут забезпечує варіативність інтерпретації ситуації й здатність лексеми функціонувати в різних комунікативних контекстах – від оцінних суджень до фахових термінологічних описів.

У межах лексико-тематичної групи успіху полісемія також виконує функцію семантичної диференціації, оскільки різні значення лексеми впорядковують структуру групи, формуючи ядрові та периферійні зони. Приміром, *achievement* може означати як конкретний здобуток, так і абстрактний процес досягнення, що розширює сферу функціонування лексеми та встановлює зв'язки із суміжними концептами – розвитком, професійною майстерністю, подоланням труднощів. Отже, полісемія підтримує внутрішню когерентність лексико-тематичної групи, поєднуючи різні значеннєві відтінки навколо центрального концепту «успіх».

Взаємодія полісемії та синонімії формує складну структуру парадигматичних відношень у лексико-тематичній групі позначень успіху. Полісемічні лексеми часто стають центрами синонімічних рядів, оскільки їх широке семантичне поле дозволяє поєднувати різні слова на основі часткової семної спільності. Приміром, *success* як багатоаспектна одиниця виступає гіперонімом для багатьох конкретніших позначень – *achievement*, *victory*,

accomplishment, breakthrough, що формує гіперо-гіпонімічні та синонімічні зв'язки одночасно. Синонімія, у свою чергу, компенсує надмірну узагальненість полісемічних слів, надаючи мовцю інструменти для деталізації та уточнення значення.

Отже, полісемія та синонімія як типи парадигматичних відношень відіграють центральну роль у структуруванні лексико-тематичної групи позначень успіху. Полісемія забезпечує багатовимірність значення та створює умови для гнучкої інтерпретації концепту «успіх», тоді як синонімія формує варіативність вираження та стилістичну диференціацію лексики.

Список використаних джерел

1. Герцовська-Вайнагій Н. О. Зіставний лексико-семантичний аналіз слів на позначення УСПІХУ в англійській та українській мовах. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2009. Вип. 7. С. 69–75.
2. Ткаченко О. Г. Системні відношення в мові. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. 2007. Вип. 1. С. 80–83.

Світлана Кулявик

Викладач

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ЛІНГВОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ (НА МАТЕРІАЛІ СЕРІАЛУ “TED LASSO”)

Однією з ключових умов професійної діяльності сучасного фахівця є здатність до ефективної комунікації, зокрема іншомовної. Володіння іноземною мовою є не лише інструментом інформаційного обміну, а й чинником професійного зростання, адже дозволяє брати участь у

міжнародних проєктах, академічних обмінах, налагоджувати міжкультурні контакти. Проте якісна іншомовна комунікація передбачає не лише граматичну чи лексичну компетентність, а й розуміння культурних кодів – тобто лінгвокультурного компонента, який забезпечує адекватну інтерпретацію змісту висловлювання.

Лінгвокультурна компетентність трактується сучасними дослідниками як сукупність знань про національно-культурну специфіку мовних одиниць, норм вербальної й невербальної поведінки, а також уміння використовувати ці знання у процесі комунікації. Наталія Божко визначає її як здатність особистості засвоювати, переробляти та практично застосовувати інформацію про іншу лінгвокультуру, зберігаючи при цьому власну ідентичність [1]. Отже, лінгвокультурна компетентність є необхідною складовою професійної іншомовної комунікації, адже саме вона дає змогу уникати міжкультурних непорозумінь і налагоджувати ефективний діалог.

З огляду на це, особливого значення набуває використання автентичних матеріалів, що відображають живу мову та реалії іншої культури. Яскравим прикладом виступає англомовний серіал “Ted Lasso”, у якому присутні ідіоми, алюзії, гра слів, гумор та фразеологізми, пов’язані з американською культурою. Відтворення таких елементів українською мовою потребує не буквального, а адекватного перекладу.

Розглянемо приклад з серіалу “Ted Lasso”:

*Ted Lasso: I don't want to hear about any other game going on any other place. Okay? Look, we are not playing for a tie. Ain't nobody here gonna **kiss their sister*** [3]. – Я не хочу чути про жодну іншу гру в іншому місці. Нам не потрібна нічия. Ніхто не цілуватиме сестру [2].

В американській англійській ідіома “to kiss one's sister” має значення “отримати невиразний результат”, “нічия без переможця”. Вона є поширеною в спортивному контексті США і рідко вживається за межами Америки. Оскільки в українській культурі подібна метафора також відсутня, буквальний переклад виглядає дивно. У серіалі сам герой це усвідомлює,

іронічно коментуючи культурну відмінність: *"Which is an American phrase that I'm now realizing does not exist here..."*.

Інший приклад показує розбіжність у фразеології британського та американського варіантів англійської мови:

Ted Lasso: Well, you know what they say when you assume, Trent? You make an arse outta you and me. And that right there is another example of how our English and y'all's English sometimes do not jive, innit [3]? – Знаєте, що кажуть про надію? Надія помирає останньою, так? Чи що, це прислів'я в Англії не вживають [2]?

У цьому випадку оригінальний жарт базується на каламбурі: слово *assume* поділяється на частини *ass–u–me* ("робиш із нас дурнів"). Передати гру слів буквально неможливо, тому застосовано адаптований переклад, що зберігає іронічний тон, хоча й із частковою втратою оригінальної гри. Це свідчить, що у процесі перекладу лінгвокультурний компонент вимагає від перекладача не лише знань мови, а й творчого мислення, розуміння контексту й культурної асоціативності.

Отже, формування лінгвокультурної компетентності майбутніх фахівців передбачає використання таких методів і матеріалів, що розвивають уміння аналізувати культурно марковані одиниці, відчувати комічне та емоційне забарвлення іншомовного тексту. Серіали подібні до "Ted Lasso" є цінним навчальним ресурсом, адже демонструють мовну картину світу в її природному прояві, формуючи у студентів здатність до адекватного міжкультурного діалогу.

Таким чином, лінгвокультурний компонент виступає не лише частиною професійної іншомовної комунікації, а й чинником розвитку міжкультурної компетентності майбутніх філологів. Його врахування у процесі навчання дозволяє поєднати мовні знання з культурними смислами, що, у свою чергу, забезпечує ефективність комунікації в сучасному глобалізованому світі.

Список використаних джерел

1. Васютинська Є. Формування лінгвокультурної компетентності майбутніх фахівців. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Випуск 216, 2024. С. 348-351.
2. Тед Лассо. URL: <https://uaserial.club/ted-lasso/season-1-ac>.
3. Ted Lasso. Apple TV+. URL: <https://tv.apple.com/ua/show/tedlasso/umc.cmc.vtoh0mn0xn7t3c643xqonfzy>.

Тамара Литньова

кандидат педагогічних наук, доцент

Житомирський державний університет імені Івана Франка

РОЗВИТОК УМІНЬ АУДІЮВАННЯ ЯК СКЛАДОВОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Сучасні вимоги до професійної підготовки фахівців немовних спеціальностей передбачають володіння іноземною мовою як інструментом професійного, академічного та міжкультурного спілкування. Як зазначає О. Бігич, розвиток іншомовної комунікативної компетентності має бути орієнтований на практичне використання мови у типових для майбутнього фахівця ситуаціях [1]. Саме тому формування вмінь аудіювання є необхідним у процесі іншомовної підготовки студентів немовних спеціальностей.

Однією з ключових складових іншомовної комунікативної компетентності є аудіювання – процес сприймання, осмислення й інтерпретації усного мовлення. На думку J. Richards, аудіювання – це «не пасивне сприймання, а активна когнітивна діяльність, що передбачає прогнозування, аналіз й інтерпретацію мовленнєвого потоку» [4]. Воно поєднує рецептивні, аналітичні та соціокогнітивні процеси, що забезпечують розуміння комунікативного наміру мовця.

Аудіювання є не лише засобом отримання інформації, а й важливим

механізмом соціальної взаємодії. Розвинені слухові вміння дозволяють майбутнім фахівцям ефективно сприймати усні інструкції, професійні повідомлення, наукові доповіді, інтерв'ю чи презентації іноземною мовою. Таким чином, аудіювання виступає основою для реалізації інших видів мовленнєвої діяльності – говоріння, читання та письма.

Процес аудіювання є складним, оскільки вимагає одночасного функціонування сенсорного, лінгвістичного і когнітивного рівнів. Студенти немовних спеціальностей часто стикаються з труднощами, зумовленими недостатнім обсягом лексико-граматичних знань; відсутністю регулярної практики сприймання природного мовлення; низьким рівнем стратегічної компетентності, що обмежує здатність компенсувати нерозуміння контекстом або інтонаційними сигналами; емоційними бар'єрами – страхом помилитися, невпевненістю у власному розумінні.

Ефективне навчання аудіювання вимагає, як зазначає D. Brown, інтеграції когнітивних, афективних та соціальних факторів, адже «розуміння мовлення на слух – це не лише мовна, але й особистісна діяльність, пов'язана з увагою, пам'яттю та мотивацією» [2, с. 156]. Тому важливим аспектом цього процесу є формування у студентів індивідуальних стратегій слухання, які дають змогу свідомо керувати розумінням почутого. До таких стратегій належать:

- антиципація змісту на основі контексту чи заголовку;
- виділення ключових слів та сигналів логічної структури висловлювання;
- розпізнавання емоційного забарвлення та намірів мовця;
- перевірка гіпотез щодо змісту на основі подальшої інформації;
- самоконтроль розуміння під час і після прослуховування.

Цілком погоджуємося з думкою Т. Lynch, що «успішне аудіювання ґрунтується не лише на мовних знаннях, а й на розвитку стратегічної компетентності слухача» [3, с. 45]. Тому навчальний процес має бути спрямований не лише на відтворення інформації, а й на формування

метакогнітивної свідомості студентів – здатності планувати, моніторити та оцінювати власне розуміння.

Особливого значення в розвитку умінь аудіювання набуває робота з автентичними матеріалами – подкастами, відеоінтерв'ю, уривками лекцій, новинними сюжетами тощо. Вони моделюють реальні умови сприймання іноземного мовлення, сприяють розвитку фонетичної адаптації та розумінню варіативності мовлення носіїв.

Зазначимо, що важливо забезпечити системну роботу з аудіо матеріалами відповідно до чотирьох етапів:

1. Дотекстовий етап (Pre-listening Stage) – введення в тему аудіотексту, зняття труднощів, прогнозування змісту, формулювання комунікативного завдання на прослуховування.

2. Текстовий етап (While-listening Stage) – цілеспрямоване слухання з виконанням завдань.

3. Післятекстовий етап (Post-listening Stage) – контроль виконання комунікативного завдання.

4. Використання отриманої інформації в інших видах мовленнєвої діяльності (Follow-up activity).

Такі етапи формують у студентів пізнавальну самостійність, критичне мислення й навички рефлексії.

Для студентів немовних спеціальностей аудіювання має професійно спрямований характер. Його зміст доцільно адаптувати до майбутньої діяльності: математики можуть працювати з науково-популярними лекціями чи аналітичними обговореннями, хіміки – з експериментальними звітами чи відеодемонстраціями дослідів, менеджери – з бізнес-інтерв'ю чи прикладами управлінських кейсів. Такий підхід забезпечує мотиваційно-професійну відповідність навчального матеріалу та підвищує практичну цінність вивчення іноземної мови.

Викладач у цьому процесі виступає не лише джерелом знань, а й фасилітатором навчання, тобто організатором діяльності, який стимулює

студентів до самостійного аналізу, співпраці та критичного осмислення почутого.

Таким чином, розвиток умінь аудіювання є однією з ключових умов формування іншомовної комунікативної компетентності студентів немовних спеціальностей. Ефективність цього процесу забезпечується поєднанням методичного супроводу навчання аудіювання, використанням автентичних матеріалів і дотриманням професійної спрямованості змісту. Формування активного слухача, здатного до аналітичного та критичного сприймання іншомовного мовлення, сприяє підготовці студентів до успішної професійної і міжкультурної комунікації в умовах глобалізованого освітнього простору.

Список використаних джерел

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підруч. / О. Б. Бігич та ін. / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Brown D. H. Principles of Language Learning and Teaching. New York : Pearson Education, 2014. 345 p.
3. Lynch T. Teaching Second Language Listening. Oxford: Oxford University Press, 2009. 183 p.
4. Richards J. C. Teaching Listening and Speaking: From Theory to Practice. Cambridge : Cambridge University Press, 2009. 37 p.

Юлія Ненько

*доктор педагогічних наук, професор,
Національний університет цивільного захисту України*

ВПЛИВ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ НА ПРОФЕСІЙНУ САМОРЕАЛІЗАЦІЮ ОСОБИСТОСТІ

Глобалізація економічних, освітніх і культурних процесів визначає нові вимоги до фахівця будь-якого профілю. Однією з ключових компетентностей

стає володіння іноземними мовами як індикатор професіоналізму, мобільності, відкритості до інновацій та готовності до міжкультурного діалогу.

Володіння іноземними мовами розглядається як форма людського капіталу, що прямо впливає на конкурентоспроможність фахівця на ринку праці. Мовну компетентність все частіше включають до переліку обов'язкових професійних навичок. В багатьох країнах володіння іноземними мовами розглядають як базову компетентність нарівні з цифровими навичками чи критичним мисленням [4].

Показовим є досвід країн, що прагнуть інтегруватися до європейського економічного простору. Там знання мов стає не лише засобом спілкування, а й важливим чинником соціальної та економічної мобільності. Молоді фахівці, які володіють англійською або німецькою, мають вищі шанси на отримання роботи у міжнародних компаніях, участь у проєктах з іноземним капіталом, а також можливість продовжити навчання за кордоном [5].

Іноземна мова також виконує функцію посередника між культурами, адже засвоєння мови неможливе без розуміння соціокультурного контексту, у якому вона функціонує. Людина, яка вивчає мову, одночасно засвоює нову систему цінностей, способів мислення, норм поведінки. Саме тому навчання іноземної мови повинно поєднувати лінгвістичну й культурну складові. Такий підхід формує не лише мовну, а й міжкультурну компетентність, розвиває толерантність, емпатію та гнучкість мислення – риси, що надзвичайно цінуються в глобальному професійному середовищі.

Іноземна мова є також основним інструментом обміну знаннями. Університети, наукові центри та міжнародні організації використовують англійську як мову публікацій, комунікації та спільних досліджень. Доступ до новітніх ідей, технологій та наукових відкриттів забезпечується саме завдяки володінню мовами [3]. Працівники, які володіють корпоративною або міжнародною мовою, активніше беруть участь у семінарах, тренінгах, обмінах досвідом, сприяють поширенню інновацій і зростанню

продуктивності праці. Мова, таким чином, стає основою знаннєвого суспільства, де інформація вільно циркулює між людьми та організаціями [1].

Високий рівень мовної компетентності є запорукою професійного успіху. Мова відкриває нові горизонти самореалізації, допомагає долати бар'єри, сприяє гнучкості та адаптивності на ринку праці. Вона підсилює ефект від інших навичок – фахових, управлінських, технічних – і підвищує загальну конкурентоспроможність працівника. Поєднання професійних знань із володінням мовами стає вирішальним аргументом під час працевлаштування.

Освітні установи мають відігравати провідну роль у формуванні професійної іншомовної комунікації. Важливо, щоб вивчення мов не обмежувалося базовими курсами, а поєднувалося з профільними дисциплінами. Саме міждисциплінарний підхід дозволяє студентам навчитися використовувати мову як практичний інструмент професійної діяльності. Підготовка майбутніх фахівців має орієнтуватися не лише на академічні знання, а й на розвиток навичок реальної комунікації, вміння працювати в команді, брати участь у міжнародних проєктах [2].

У глобальному вимірі знання мов стає потужним чинником соціально-економічного розвитку. Воно сприяє зростанню продуктивності, інвестиційній привабливості, міжнародній співпраці. Країни, що підтримують політику багатомовної освіти, отримують переваги в економіці знань, адже формують покоління мобільних, комунікабельних і креативних громадян. Водночас на індивідуальному рівні мовна компетентність забезпечує відчуття впевненості, самореалізації й особистісного зростання.

Отже, професійна іншомовна комунікація – це не лише засіб спілкування, а потужний ресурс кар'єрного розвитку. Вона інтегрує в собі знання, культуру, соціальний досвід і навички міжособистісної взаємодії. Сучасний фахівець повинен мислити багатомовно, діяти гнучко та комунікувати ефективно – лише тоді він зможе бути конкурентоспроможним, мобільним і затребуваним у будь-якому професійному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Данилюк С.С. Teaching students a foreign language as a component of professionally oriented training of future managers of socio-cultural activities. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького/ Серія «Педагогічні науки». Випуск No 2. 2020. С.29. URL: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/3823/4091>
2. Калініна, Л. В., Самойлюкевич, І. В. *Іноземна мова як чинник професійної мобільності майбутніх фахівців* // Іноземні мови. 2019. № 2. С. 3–8. — URL: <https://journals.iitu.edu.ua/index.php/foreignlanguages/article/view/149>
3. Ненько Ю. П. Педагогічні умови забезпечення ефективності професійно орієнтованої комунікативної підготовки майбутніх офіцерів служби цивільного захисту. Науковий журнал «Освітній простір України». – Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2017. № 11. С. 81–87.
4. Ненько Ю.П. Мовлення викладача як фактор формування мовленнєвої культури майбутнього фахівця у сфері пожежної безпеки. Збірник наукових праць «Гуманізація навчально-виховного процесу». Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2012. Спецвипуск 6. Частина 1. С. 151-157.
5. Martinaj, F. *Foreign Languages: The Key Factor in Employability* // Management. 2020. Vol. 15, No. 3. P. 161–178. <https://doi.org/10.26493/1854-4231.15.161-178>

Олена Петришена
*Master of Industrial Training of Category I,
 Category II Teacher
 Separate structural unit "Khmelnyskyi
 Trade and Economics College of the
 State Trade and Economics University"*
<https://orcid.org/0000-0001-7515-9612>
 м. Хмельницький, Україна
petrishena.elena@gmail.com

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ У ПІДГОТОВЦІ ДО ЄВІ

Анотація. Дослідження проведено і розкриває переваги та недоліки у підготовці та здачі єдиного вступного іспиту з англійської мови та ТЗНК єдиного вступного випробування з методології наукових досліджень. Дані вступні випробування вимагають не лише знання мови, а й вміння правильно розподіляти час, розуміти формат завдань та використовувати ефективні стратегії виконання тесту.

Актуальність дослідження. Обмін досвідом у дослідженні передбачає розгляд переваг та недоліків у підготовці до здачі єдиного вступного іспиту з англійської мови та ТЗНК і випробування з методології наукових досліджень.

Проблема: Дослідити і розглянути ключові особливості ЄВІ, структуру іспиту, оптимальні терміни підготовки та переваги та недоліки, корисні поради для успішного складання іспитів.

Ключові слова: ЄВІ, іспит, випробування, англійська мова, методологія

Annotation. The study was conducted and reveals the advantages and disadvantages of preparing and passing the single entrance exam in English and the TZNK single entrance test in the methodology of scientific research. These entrance tests require not only knowledge of the language, but also the ability to properly allocate time, understand the format of the tasks and use effective test-taking strategies.

Relevance of the research. The exchange of experience in research involves consideration of advantages and disadvantages in preparation for passing a single entrance exam in English and ТЗНК and a test in the methodology of scientific research.

Problem: Research and consider the key features of the EVI, the structure of the exam, the optimal preparation time and advantages and disadvantages, useful tips for successfully passing the exams.

Keywords: EVI, exam, test, English language, methodology

Закон, що регулює єдиний вступний іспит (ЄВІ), встановлює, що цей іспит є обов'язковим для вступу на магістратуру та аспірантуру в Україні на всі спеціальності[1].

Єдиний вступний іспит (ЄВІ) є обов'язковим для вступу до магістратури та аспірантури його запровадили у 2016 році, як пілотний проект для вступу до магістратури на спеціальність "Право". Спочатку він включав лише тест з іноземної мови, а з 2022 року було додано тест із загальних навчальних компетентностей (ТЗНК), тому успішне складання цього тесту вимагає ретельної підготовки і є обов'язковим для вступу у вищі навчальні заклади в Україні. Вперше у 2025 році для охочих вступати на навчання для здобуття ступеня доктора філософії або доктора мистецтва додано вступне випробування з методології наукових досліджень (ЄВВ) Цей іспит проводять разом із Єдиним вступним іспитом (ЄВІ).

Структура єдиного вступного іспиту складається з двох частин: тесту з іноземної мови та тесту загальної навчальної компетентності (ТЗНК). Тест з іноземної мови є обов'язковим та охоплюють різні аспекти мови: граматику, лексику, читання, що дозволяє всебічно оцінити мовні навички кандидата.

Програма ЄВІ з англійської мови розроблена відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, що визначають вимоги до володіння англійською на рівнях B1-B2, а саме на вільному розмовному рівні з знанням граматики, сталих висловів англійською та слів синонімів.

Структура єдиного вступного іспиту з англійської мови, ТХНК та методології наукових досліджень складається з основних частин, що наведено у таблицю 1.

Таблиця 1.

Структура єдиного вступного іспиту з англійської мови та ТЗНК

№ п/р	Тип завдання	Призначення
Англійська мова		
1	Reading (Читання) та Use of English (Використання мови) - 11 завдань	Тест оцінює вашу здатність розуміти англійську мову в письмовій формі, а також правильно використовувати граматичні структури, лексику та сталі вирази.
2	Використання мови (Use of English) – 19 завдань	У цій частині тесту перевіряються ваші граматичні та лексичні навички. Завдання включають вправи на вибір правильних слів, перетворення форм слів, заповнення пропусків у текстах, а також виправлення помилок у реченнях. Це допомагає оцінити рівень вашої мовної компетенції.
ТЗНК		
1	Вербальне мислення Завдання 1–4: 10 підзавдань	Заповнення пропусків у мікротекстах. Завдання на порівняння текстів
2	Логіко-аналітичне мислення: Завдання 5–27: 23 завдання	завдання з вибором однієї правильної відповіді. Завдання на логічне мислення. Аналітичне мислення
Методологія наукових досліджень		
1	(20–30% завдань)	Наука та наукові дослідження в сучасному світі
2	(40–50% завдань)	Загальне уявлення про методологію наукового дослідження
3	(10–20% завдань).	Історичний розвиток методологічних підходів та наукових методів
4	(10–20% завдань)	Етика наукової діяльності та академічна доброчесність

Джерело складене автором: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/terms/en/59536>

Отже, ознайомившись з даними таблиці 1, бачимо, що взагалом, тест з англійської мови містить 30 завдань. Кожна правильна відповідь оцінюється 1 балом, що дає в сумі максимальний бал – 30, а термін виконання тесту – 1 годину (60 хвилин). Тест з ТЗНК має усього 33 завдання мають закритий формат, тобто передбачають вибір однієї правильної відповіді з декількох запропонованих варіантів, а термін виконання тесту – 75 хвилин, кожна правильна відповідь оцінюється 1 балом, що дає в сумі максимальний бал –

33. Тест з методології наукових досліджень має 100 завдань мають закритий формат, тобто передбачають вибір однієї правильної відповіді з декількох запропонованих варіантів, а термін виконання тесту – 150 хвилин, кожна правильна відповідь оцінюється 1 балом, що дає в сумі максимальний бал – 33. Прохідні бали залежать від порогового рівня закладу вищої освіти, а для аспірантури складає - 150 балів.

Данні конвертації відповідей у перерахунку на бали наведено у таблицях 2.1, 2.2. та 2.3.

Таблиця 2.1

Конвертація балів іспиту з англійської мови

ТЕСТОВИЙ БАЛ ЗА ШКАЛОЮ 100-200					
к-сть в-дів	бали	к-сть в-дів	бали	к-сть в-дів	бали
5	100	15	148	25	174
6	108	16	150	26	177
7	116	17	152	27	182
8	124	18	154	28	188
9	130	19	157	29	194
10	134	20	160	30	200
11	137	21	162		
12	140	22	164		
13	143	23	167		
14	146	24	170		

Джерело укладене автором: URL <https://testportal.gov.ua/yedynyj-vstupnyj-ispyt-2025/>

Таблиця 2.1

Конвертація балів іспиту з ТЗНК

ТЕСТОВИЙ БАЛ ЗА ШКАЛОЮ 100-200					
к-сть в-дів	бали	к-сть в-дів	бали	к-сть в-дів	бали
5	100	15	143	25	175
6	104	16	147	26	179
7	108	17	151	27	182
8	112	18	153	28	185
9	116	19	156	29	187
10	120	20	159	30	190
11	125	21	162	31	193
12	130	22	165	32	196
13	135	23	168	33	200
14	139	24	171		

Джерело укладене автором: URL <https://testportal.gov.ua/yedynyj-vstupnyj-ispyt-2025/>

Таблиця 2.3

Конвертація балів іспиту з методології наукових досліджень

ТЕСТОВИЙ БАЛ ЗА ШКАЛОЮ 100-200					
к-сть в-дів	бали	к-сть в-дів	бали	к-сть в-дів	бали
35	100	70	146,5	105	182
36	101	71	148	106	183
37	102	72	149	107	183,5
38	103	73	150	108	184
39	104	74	151	109	184,5
40	105	75	152	110	185
41	106	76	153	111	185,5
42	107	77	154	112	186
43	108	78	155	113	186,5
44	109	79	156	114	187
45	110	80	157	115	187,5
46	111	81	158	116	188
47	112	82	159	117	188,5
48	113,5	83	160	118	189
49	115	84	161	119	189,5
50	116,5	85	162	120	190
51	118	86	163	121	190,5
52	119,5	87	164	122	191
53	121	88	165	123	191,5
54	122,5	89	166	124	192
55	124	90	167	125	192,5
56	125,5	91	168	126	193
57	127	92	169	127	193,5
58	128,5	93	170	128	194
59	130	94	171	129	194,5
60	131,5	95	172	130	195
61	133	96	173	131	195,5
62	134,5	97	174	132	196
63	136	98	175	133	196,5
64	137,5	99	176	134	197
65	139	100	177	135	197,5
66	140,5	101	178	136	198
67	142	102	179	137	198,5
68	143,5	103	180	138	199
69	145	104	181	139	199,5

Джерело сформоване автором URL
<https://ips.ligazakon.net/document/RE43718?an=3175>

Отже, таблиця 2.1, 2.2 і 2.3 відображає, як отримані бали під час іспиту конвертуються в шкалу від 100 до 200 балів при чому мінімальна кількість балів для вступу в аспірантуру складає 150 балів.

Щоб зрозуміти, як підготуватися до ЄВІ з англійської, ТЗНК та методології наукових досліджень важливо оцінити свій рівень, обрати ефективні ресурси, скласти чіткий план навчання. Якщо ваш рівень володіння англійською ще не досяг впевненого рівня B2 та ви не маєте логіко-аналітичного мислення то найкращим варіантом буде звернутися до професіоналів, до прикладу та з власного досвіду раджу звернутись до онлайн школи з вивчення англійської мови Stady less та Київської школи економіки на підготовчі курси до ЄВІ, які допомогли підготуватися до іспиту і отримати необхідні знання, навички для успішного складання тесту.

Шлях до досягнення максимального результату на ЄВІ, передбачає самостійну підготовку з англійської мови, ТЗНК та методології наукових досліджень онлайн навчання з застосуванням додатків Google: YouTube, TikTok, такий вид навчання може стати дуже ефективною і додатковою складовою до основних занять. У таблицю 3 наведено поради, які допоможуть у самостійній підготовці.

Таблиця 3

Перелік порад (переваг) для ефективної самостійної підготовки

№ п\р	Кроки	Шляхи виконання
1	Розберіться зі структурою тесту	щоб ефективно готуватися, важливо чітко розуміти, які завдання на вас чекають. корисними будуть наші відео на YouTube
2	Використовуйте онлайн-ресурси для практики	скористайтесь різними платформами для тренування мовних навичок. аудіювання, читання та граматики, пісенні марафони та пісні англійською з субтитрами, що дозволяють поступово покращувати рівень.
3	Виділяйте час на кожен тип завдання	виконання завдань за час, встановлений для іспиту, допоможе вам звикнути до темпу тесту і заздалегідь налаштуватися на правильно організований процес виконання завдань.
4	Робіть акцент на слабкі місця	визначте, які типи завдань даються вам найскладніше. Зосередьтеся на вивченні і вдосконаленні цих аспектів мови.
5	Покращення мовних навичок	читайте книги, статті або дивіться фільми й серіали англійською мовою.
6	Робота над собою	регулярні тренування, поєднання занять на курсах та самостійну практику.

Джерело складене автором: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/en/59536>

При підготовці до ЄВІ багато здобувачів освіти роблять поширені помилки, які можуть значно ускладнити процес навчання та вплинути на результат. Однак такий підхід має мінуси. Спілкуючись лише з одним викладачем і не оточуючи себе іншими людьми, студент ризикує звикнути до однієї людини, що призводить до боязні використовувати англійську мову в реальному житті, адже викладача там не буде. Наведемо приклад типових помилок, яких варто уникати, щоб підготовка була більш ефективною.

Недоліки або помилки при підготовці до іспитів з ЄВІ наведено у таблиці 4.

Таблиця 4

Недоліки та помилки при підготовці до ЄВІ

№ п\р	Помилка	Покращення результату
1	Почати підготовку за місяць до іспиту	Почати підготовку за 9-12 місяців до іспиту Чим раніше ви розпочнете, тим більше часу буде для повторення та закріплення матеріалу.
2	Вивчати лише граматику	Зосереджуватися на всіх аспектах мови ГраMATика важлива, але не менш важливі навички читання та аналізу, знання лексики. Потрібно працювати над усіма аспектами, щоб успішно скласти тест.
3	Готуватися тільки самостійно, без допомоги викладачів	Звертатися за допомогою до кваліфікованих викладачів
4	Ігнорувати практику на реальних тестах	Проходити тести і практикуватися в умовах, наближених до реальних Регулярне проходження тестів допомагає відчувати формат іспиту та покращити результати.
5	Не приділяти увагу вимогам до рівня мови	Визначити свій рівень мови та відповідно підібрати матеріали для підготовки Розуміння свого рівня дозволить вам не витрачати час на матеріали, які не відповідають вашому рівню знань.
6	Не планувати час на підготовку	Скласти чіткий план підготовки і дотримуватись його. Створення графіка та розподіл часу для різних аспектів підготовки

Джерело складене автором: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/en/59536>

Проте, заняття у групах призводять не тільки до навички складання іспитів, а й до зламу мовного, психологічного бар'єру, впевненої комунікації з носіями та дружньої атмосфери на заняттях.

При здачі ЄВІ з англійської мови часто зазвичай припускаємось таких поширених помилок, що наведено у таблиці 5.

Таблиця 5.

Поширені помилки з підготовки до ЄВІ

№ п\р	Помилка	Покращення результату
1	Недостатнє знання структури іспиту та типів завдань.	Ретельне вивчення формату іспиту, ознайомлення з прикладами завдань минулих років та уважне прочитання інструкції до кожного розділу.
2	Погане керування часом, через що його не вистачає виконання всіх завдань.	Практика у виконанні пробних тестів із таймером, щоб навчитися ефективно розподіляти час на кожному етапі іспиту.
3	Пропуск ключових слів або деталей у питаннях та текстах	Ретельне прочитання всіх питань та інструкцій, підкреслення важливих слів і фраз, щоб не пропустити деталі.
4	Недостатнє розуміння текстів для читання, через що допускаються помилки у відповідях на запитання.	Регулярне читання текстів англійською різного рівня складності, виконання вправ на розуміння прочитаного та аналіз своїх помилок.
5	Переживання та стрес на іспиті, які можуть вплинути на результат.	Управління стресом, практика дихальних вправ та методів релаксації. Вирішення кількох пробних іспитів для звикання до умов тестування.
6	Ігнорування або неправильне виконання інструкцій до завдань.	Уважне прочитання та дотримання інструкцій.

Джерело укладене автором: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/en/59536>

Таким чином, підготовка до ЄВІ з англійської мови, ТЗНК, методології наукових досліджень є - чимось надскладним і неможливим. Так, звичайно, при підготовці доведеться займатися самодисципліною, багато вчитися та оточувати себе англійською мовою, українською мовою, розвивати логіко-аналітичне мислення, розумітись на термінології з методології

Список використаних джерел

1. Про затвердження Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2023 році [online] URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/en/59536>
2. Український центр оцінювання якості освіти [online] URL <https://testportal.gov.ua/yedynyj-vstupnyj-ispyt-2025/>

Сонна Сркоян,
здобувач ОС «Магістр» I курсу,
факультет іноземних мов,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
Оксана Левчук,
канд. філол. наук, доцент,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ ОПТИМІЗМУ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Феномен оптимізму є важливим складником емоційно-оцінної сфери людської свідомості, який визначає загальний характер сприйняття реальності, впливає на комунікативну поведінку, формує особистісні установки та культурні цінності. Актуальність дослідження цього поняття зумовлена увагою дослідників до вивчення мови у тісному взаємозв'язку з антропологічними, психологічними і соціальними чинниками, що характеризують її носіїв. Крім того, зростає інтерес сучасної лінгвістики до вивчення категорій емоційності, оцінки та суб'єктивності, а також до виявлення мовних механізмів вираження внутрішніх психоемоційних станів. Аналіз мовних засобів вираження оптимізму сприяє глибшому розумінню лінгвокультурних особливостей англomовної картини світу та розкриває специфіку вербалізації емоцій у сучасній англійській мові.

За класифікацією Р. Берріос, емоції поділяються на прості, складні, базові, мета емоції та комплексні / змішані емоції [1]. Оптимізм відноситься до базових, які вчений трактує як певного роду переживання, що супроводжують оцінні судження. Ці судження складаються як із підсвідомих знань, отриманих з генетичною інформацією і фактів та переживань, витіснених до підсвідомості, так і з досвіду, отриманого від народження.

Основними мовними засобами на позначення феномену оптимізму в англійській мові є лексема *optimism* і похідні від неї *optimist*, *optimistic*, *optimistically*, які експлікують особливості індивідуальної та соціальної

поведінки індивіда. Проведений аналіз словникових дефініцій означених лексем із застосуванням компонентного аналізу дозволив виявити родові та видові семантичні компоненти, які ідентифікують філософський, психологічний і соціально-когнітивний аспекти феномену оптимізму в сучасній англійській мові.

За лексикографічними джерелами оптимізм трактується як «a doctrine that this world is the best possible world» та «an inclination to put the most favourable construction upon actions and events or to anticipate the best possible outcome» [2]. Відтак, родовими семами, що вказують на філософські аспекти феномену оптимізму, є «філософська доктрина, вчення» (*philosophical doctrine*) та «схильність, бажання» (*inclination*). Видові семи «найкращий» (*the best*) та «найсприятливіший» (*the most favourable*) засвідчують позитивну оцінку реальності.

За своєю семантикою лексеми *optimism*, *optimist*, *optimistic*, *optimistically* відображають психологічні та соціально-когнітивні аспекти феномену оптимізму, зокрема позитивне ставлення до життя, віру в успіх та сприятливий перебіг подій. Ці лексеми містять у своїй семантиці ознаки, що позначають «надію», «віру», «радість», «довіру», «впевненість», «очікування добра», «щастя», «гармонію» та «енергію». Тож семантична структура лексем, що вербалізують оптимізм, відображає його як установку, що спрямовує особистість на позитивне сприйняття дійсності та активне подолання життєвих труднощів.

Оптимізм як багатовимірний феномен також має широку репрезентацію за допомогою ідіоматичних засобів, які відображають позитивне світосприйняття, віру в успіх та внутрішню гармонію особистості. Фразеологізми, що вербалізують оптимізм, умовно поділяються на кілька груп:

1) характеристика суб'єкта-носія оптимізму, його життєрадісність, впевненість у власних силах, позитивне ставлення до життя (*to see the glass*

half full, to be full of beans, to have one's head in the clouds, to have faith in oneself);

2) стан суб'єкта-оптиміста, відображаючи такі емоційні стани, як радість, ентузіазм, надія, задоволення (*to be on cloud nine, to walk on air, to be in high spirits, to be over the moon*);

3) чинники або ситуації, які сприяють формуванню оптимістичного світогляду, тобто обставини, що дарують надію, впевненість або стимулюють позитивне мислення (*every cloud has a silver lining, when one door closes another opens, after the rain comes sunshine*);

4) поведінка оптимістично налаштованої особистості, її здатність підтримувати інших, шукати позитив у складних ситуаціях та проявляти активну життєву позицію (*to keep one's chin up, to look on the bright side, to make the best of something*).

В англійській мові фразеологічні одиниці, що позначають феномен оптимізму, вербалізують такі концепти, як *hope* (надія), *faith* (віра), *joy* (радість), *confidence* (впевненість), *trust* (довіра), *positive thinking* (позитивне мислення), *happiness* (щастя). Вони репрезентують емоційно-когнітивний і соціально-поведінковий аспекти оптимістичного світосприйняття.

Отже, лексико-семантичний аналіз лексичних та фразеологічних одиниць англійської мови на позначення феномену оптимізму дає підстави стверджувати, що ці одиниці відображають прагнення до гармонії, віру в майбутнє та стійкість особистості перед життєвими викликами.

Список використаних джерел

1. Berrios R. What is complex / emotional about emotional complexity? Front. Psychol. 2019. Vol. 10. URL: <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2019.01606/full>
2. Merriam-Webster Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/from%20%28the%29%20cradle%20to%20%28the%29%20grave>

ВАРІАТИВНІСТЬ КОЛЬОРОВОГО І ШРИФТОВОГО ОФОРМЛЕННЯ СЕГМЕНТОВАНИХ КОНСТРУКЦІЙ В АНГЛОМОВНОМУ РЕКЛАМНОМУ ТЕКСТІ

Статтю присвячено дослідженню ролі кольорових і шрифтових засобів оформлення сегментованих конструкцій в англomовному рекламному дискурсі. Здійснено аналіз особливостей їх використання для привернення уваги, структурування інформації та створення емоційного впливу на адресата. Визначено основні типи кольорової та шрифтової варіативності, що забезпечують ефективність комунікації в рекламних текстах.

Сучасний англomовний рекламний дискурс характеризується високим рівнем візуальної експресивності, де колір і шрифт виступають не лише як графічні, але й як семантичні маркери. Особливу роль відіграють сегментовані конструкції — структурні частини рекламного тексту, що поділяються для акцентування ключових елементів повідомлення. Варіативність їх оформлення забезпечує не лише естетичну привабливість, а й прагматичну ефективність комунікації.

1. Поняття сегментованих конструкцій у рекламному тексті. Під сегментованими конструкціями розуміють графічно або синтаксично виділені частини тексту, які виконують функцію смислового акценту або тематичного блоку (наприклад, заголовок, слоган, підзаголовок, текстова вставка). У рекламі вони часто ізольовані за допомогою шрифтових і кольорових засобів, що підсилює сприйняття повідомлення.

2. Кольорова варіативність у рекламі. Колір у рекламному тексті виконує багаторівневу функцію: емоційно-психологічну, семантичну та структурну. В англomовних рекламних повідомленнях спостерігається

тенденція до контрастного кольорового оформлення, коли використовується один домінантний відтінок і кілька допоміжних для підкреслення важливих елементів.

3. *Шрифтове оформлення як засіб сегментації.* Шрифт у рекламному тексті виконує не лише естетичну, а й функціонально-комунікативну роль. Типографічна варіативність сприяє ієрархізації змісту. Основні тенденції в англomовних рекламних текстах: поєднання кількох шрифтів, використання bold або italic для підкреслення ключових слів, а також ігрові типографічні ефекти.

4. *Взаємодія кольору і шрифту в межах сегментованих конструкцій.* Успішна реклама характеризується гармонійним поєднанням кольору і шрифту. Контраст між фоном і текстом підвищує читабельність, а гармонійне поєднання форм і відтінків створює позитивне емоційне сприйняття. У сучасних англomовних брендах (Apple, Coca-Cola, Nike) такі комбінації стають частиною корпоративного стилю.

Варіативність кольорового і шрифтового оформлення сегментованих конструкцій у англomовному рекламному тексті є ключовим чинником ефективності комунікації. Кольори створюють емоційний фон і структурну логіку, а шрифти формують інтонаційно-візуальний ритм повідомлення.

Список використаних джерел

1. Role of Color and Typography in Determining Brand Personality (Jain & Pasricha, 2017).
2. Serif or Sans: Visual Font Analytics on Book Covers and Online Advertisements (Shinahara et al., 2019).
3. Visual Health Analysis of Print Advertising Graphic Design Based on Image Segmentation and Few-Shot Learning (Hu, 2022).
4. Typography in Advertising (Donev, 2015).
5. Typography of Slogans in Commercial Advertising on the Territory of Ukraine (Merie, Halyshych, Vnukova, 2023).

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ ЯК ДОПОМІЖНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ АГРАРНИХ ВНЗ

На сучасному етапі розвитку суспільства знання іноземних мов є необхідністю для спеціалістів аграрного сектору. Тому вивчення іноземної мови в навчальних закладах вищої освіти, формування іншомовної лексичної компетентності потребує особливої уваги. Однією із складових забезпечення цієї задачі є фразеологізми.

Згідно з Оксфордським словником англійської мови, «ідіома — це група слів, встановлених у вживанні як такі, що мають значення, яке не можна вивести зі значення окремих слів» [1, с. 869].

Ідіоми, які також називають усталеними виразами, — це вирази, що мають метафоричний характер. Їх не можна перекладати буквально, оскільки втрачається справжнє значення. Знайомство з ідіомами сприяє кращому вивченню мови, збагачує словниковий запас, підвищує шанси краще зрозуміти співрозмовника в неформальній ситуації. Фразеологізм — ідеальний спосіб передати багато інформації коротким висловлюванням. Знайомство студентів з фразеологічними одиницями під час вивчення англійської мови сприяє розвитку мовленнєвої компетентності, та робить навчальний процес більш цікавим. Але вивчення ідіом — це складний процес, оскільки перекласти ідіому дослівно майже ніколи не можливо, навіть якщо знаєш переклад кожного слова. Щоб полегшити розуміння та краще запам'ятати фразеологічні одиниці, їх доцільно вводити паралельно з тематичними текстами. Наприклад, при вивченні студентами факультету «Агрономія» теми «Вплив навколишнього середовища на розвиток рослин», можна запропонувати ідіоми про погодні явища: *it's raining cats and dogs* (сильний дощ). Ідіома *'a storm is brewing'* (назріває шторм) описує очікування

неприятностей: As tensions rose during the meeting, it was evident that a storm was brewing among the team members. -Оскільки напруга зростала під час зустрічі, стало очевидно, що серед членів команди назріває шторм [2].

Деякі англійські ідіоми іноді перегукуються, а іноді повністю збігаються з українськими, наприклад, as quiet as a mouse - тихий, як миша. Ознайомлення з такими фразеологізмами в контексті дослівного перекладу сприяє кращому закріпленню та вмінню застосовувати їх на практиці. Приклади таких ідіом: it doesn't grow on trees (щось нелегко отримати, не варто щось витратити); to burn the bridge (розірвати зв'язки з минулим).

Деякі лінгвісти пропонують проводити фразеологізацію мовлення студентів за циклічною моделлю засвоєння фразеологічних одиниць, що складається з трьох основних рівнів їх засвоєння, а саме: ознайомлення, первинне закріплення та застосування [3.с.190]. Ознайомлення пропонується проводити через контекст, закріплення – за допомогою «виконання вправ, вивчення правопису і звучання певної одиниці» [3.с.190].

Звичайно, вправи та завдання викладач обирає згідно з рівнем підготовки здобувачів. Студентам можна запропонувати використовувати ідіоми в реченнях або складати з ними невеликі діалоги. Маючи доступ до Інтернету, вчитель може використовувати онлайн-ресурси для ознайомлення з тим, як ідіоми використовуються в повсякденному житті [4, с. 1]. Іншим завданням може бути пошук ідіом у газетах та журналах. «Ця ідея для заняття – чудовий спосіб вперше познайомити учнів з ідіомами. Залежно від рівня ваших учнів, виберіть статті, які містять приклади ідіом, і запропонуйте їм «полювання за скарбами» [5, с. 1].

Третій етап засвоєння фразеологізмів – застосування, «має втілюватися через написання проектних робіт, вживання фразеологізмів при спілкуванні та обговоренні тем на заняттях» [3.с.190]. Доцільно використовувати роботу з діалогами: читати, перекладати, створювати власні діалоги.

Приклад ідіоми *To give someone a hard time* в діалозі:

- Juan: Hey, Sarah, you look sad. What's up?

- Sarah: Well, I didn't play very well today during volleyball practice, and my teammates were not very understanding. They said I was clumsy and had to focus more on the game. They said a 5-year-old girl played better than me.

- Juan: Oh! I'm so sorry they gave you such a hard time [6].

Учням можна запропонувати вгадати значення ідіоми після перекладу діалогу.

Ідіоми в англійській мові є невід'ємною частиною усного і письмового спілкування. Тому вивчення ідіоматичних виразів студентами підвищує рівень володіння англійською мовою як на професійному, так і на повсякденному рівні.

Список використаних джерел

1. Oxford Dictionary of English. (ed. A.Stevenson). *Oxford: Oxford University Press*, 2010. 2069 p.

2. Романюк А. Найпопулярніші ідіоми англійською: 15 варіантів, які варто запам'ятати.

URL:<https://grade.ua/uk/blog/15-angliyskikh-idiom-kotoryye-sleduyet-znat-kazhdomu/>

3. Тернавська Л.М., Шауерман О.А. Формування іншомовної лексичної компетентності студентів немовних ВНЗ засобами фразеології. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»*. Педагогічні науки. 2015. №1 (9). С.188-191.

URL:<https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2015/1/30.pdf>

4. TEACH THIS (Worksheets, Activities, and Games). Teaching English Idioms.

URL: <https://www.teach-this.com/ideas/learning-english-idioms>

5. Busy Teacher.org. How to Teach English Idioms and Their Meaning.

URL:<https://m.busyteacher.org/3712-how-to-teach-english-idioms-and-their-meaning.html>

Інна Юревич

студент

Національний університет водного господарства

та природокористування

м. Рівне

Тетяна Крутько

кандидат філологічних наук, доцент

Національний університет водного господарства

та природокористування

м. Рівне

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА КОМУНІКАЦІЯ ФАХІВЦІВ З ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Для фахівців з інформаційних технологій професійна іншомовна комунікація є надважливою, оскільки вона є визначальним фактором успішної професійної взаємодії.

Вітчизняні науковці, серед яких С. Козубська, Н. Мукан, І., О. Синекон, А. Хомик, активно досліджують особливості формування іншомовної компетентності фахівців з інформаційних технологій.

Професійна іншомовна комунікація представляє собою здатність взаємодіяти з учасниками з різних країн світу, використовуючи іноземну мову як засіб спілкування та передачі інформації (див. Хомик). Для формування навичок комунікації іноземною мовою необхідні наступні компетентності: стратегічна, лінгвістична, комунікативна та соціально-професійна.

Стратегічна компетентність – це здатність фахівців застосовувати мовні знання, мовленнєві комунікативні навички й уміння (див. Хомик).

Лінгвістична компетентність охоплює володіння великим словниковим запасом, вживанням жаргонізмів та професійної лексики (особливих термінів, які характерні для професійного мовлення фахівців з інформаційних технологій), а також знання граматичних правил та

конструкцій задля правильної та коректної передачі інформації (див. Хомик, Мукан).

Комунікативна компетентність – це здатність взаємодіяти з іншими учасниками. Вона включає знання різновидів дискурсу і текстових жанрів, дозволяє визначати мету, мотиви, потреби та інтереси, встановлювати контакт, що забезпечує цілеспрямованість, взаєморозуміння, рішучість і гарантує ефективність спілкування іноземною мовою як професійним засобом (див. Козубська).

Соціально-професійна компетентність дозволяє успішно взаємодіяти в іншомовному та культурному середовищі, використовуючи знання про різні культури та цінності, вміння адаптуватися, а також здійснювати якісну професійну роботу (див. Мукан).

Думки усіх дослідників повністю суголосні: іншомовна комунікативна компетентність входить до переліку ключових компетентностей, які уможливлюють ефективну взаємодію з представниками інших країн, і є такою ж важливою для професійної підготовки, як формування і розвиток професійних компетентностей (див. The Definition and Selection).

Список використаних джерел

1. Kozubska S. Foreign language communicative competence of future IT specialists: the essence and main characteristics. *Академічні візії*. 2024. Випуск 35. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13935173>
2. Мукан Н., Горохівська Т., Ієвлєв О., Чубінська Н., Кобрин В. Іншомовна комунікативна компетентність: поняттєвого-категорійний дискурс. *Академічні візії*. 2023. Вип. 15. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/738>
3. Хомик А. Ю. Ключові характеристики усного англomовного професійно орієнтованого спілкування ІТ-фахівців. *Сучасні дослідження з іноземної філології* : збірник наукових праць. 2021. Вип.2. С. 301 – 309.

4. The Definition and Selection of Key Competencies: Contributions to the Second DeSeCo Symposium / Ed. Dominique Simone Rychen, Laura Hersch Salganik, Mary Elizabeth McLaughlin. Neuchâtel : Swiss Federal Statistical Office, 2003. 209 p.

Ольга Яловенко

кандидат філологічних наук, доцент

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

м. Умань, Україна

РОЛЬ СЛОВЕСНИХ «ЕКЗОТИЗМІВ» ЯК СПОСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

Проблема ефективної і успішної міжкультурної комунікації, безумовно, турбує письменників культурного порубіжжя. Пошук спільного знаменника в ситуації культурного діалогу та єдності в багатогранності багатьом здається вірним рішенням на шляху подолання расової, етнічної, культурної та будь-якого іншого роду сегрегації. Не менш важлива роль у цьому контексті належить перекладачу, його майстерності передати складні нюанси стилістики автора, його вмінню обходитися з художнім тестом, бажанні проникнути в найпотаємніші глибини культури, врахувати найменші деталі і символи при перекладі художнього твору.

Те, що претендує на теоретичну новизну і значимість, має мислитися поза рамками наративів справжньої та вихідної суб'єктивностей і має сфокусуватися тими моментами чи процесами, у яких артикулюються культурні відмінності. Ці простори, позначенні префіксом «між», стають фундаментом для вироблення стратегій самості – індивідуальної чи колективної – які породжують нові риси ідентичності, нові зони взаємодії та спроби переосмислити ідею самого устрою суспільства. Роль перекладу як носія культури, індикатора картини світу, засобу обміну духовними та матеріальними цінностями постійно зростає, що пояснює **актуальність**

обраної теми. Питання про перекладність та неперекладність художнього тексту (або його структурного компоненту), який давно перейшов у розряд міждисциплінарних досліджень, і викликає багато суперечок серед учених-теоретиків, а також серед перекладачів-практиків.

Перекладність визначається як важлива можливість перекладу з однієї мови на іншу. Неперекладність – відсутність у мові перекладу еквівалента для понять чи висловлювань вихідної мови. Неперекладність іноді трактується як нульова перекладаність окремих частин та структур тексту, вона існує лише на рівні окремих слів і понять, а не на рівні всього тексту, тому можна стверджувати, що неперекладність є відносною. Розрізняють лінгвістичну та культурну неперекладність; саме на культурній неперекладності, екзотизмах, зокрема їх ролі у сучасному транскультурному тексті, ми зосередимо свою увагу.

Зауважимо, що творчість авторів надтериторіального характеру, які володіють подібною міжкультурною чуттєвістю, привертає увагу багатьох літературознавців, критиків, перекладачів. Мова йде про твори сучасних порубіжних письменників, в яких часто зустрічаються елементи протилежних культурних кодів та питання національної ідентичності. Вагомою є мова таємних кодів, зрозуміла лише тим, хто розмовляє нею. Широке використання письменником «своїх» слів зумовлюється необхідністю передачі точних характеристик транскультурних героїв. «Свої» слова важливі для створення емоційного колориту, що теж вважається однією з особливостей сучасної літератури (азійсько-американської, японо-американської тощо). Наприклад, такі слова, як «бінді» («третє око», прикраса на обличчі у вигляді традиційної темно-червоної крапки); «сарі» (традиційний жіночий одяг) та інші описують індійську жіночу зовнішність, а акронім ABCD (American Born Confused Deshi) характеризує мінливу ідентичність азійського іммігранта.

Існує кодова комутація (code-switching), коли в тексті використовуються дві чи більше мов. Приклади одночасного художнього

використання двох, а інколи і декількох мов знаходимо у творчості майже кожного етнічного письменника, який окремі «свої» слова чи навіть словосполучення майстерно вплітає у канву сучасного транскультурного тексту. Не лише читач, але і герой здатен швидко переключатися з однієї мови на іншу, оскільки зі «своєю» мовою пов'язує власну ідентичність. Читач подумки зіставляє слова двох мов; такий транскультурний твір не лише чітко розділяє межу «свого» / «чужого», але й створює напруження між декількома читацькими аудиторіями.

Зауважимо, що код культури та ментальність народу максимально проявляються у мові художньої літератури. Особливо яскраво це демонструють мови, яким вдається зберегти «чистоту». Існує така лексика, яка не перекладається і не має аналогів іноземною мовою, оскільки у вихідній мові охоплює цілу систему поглядів на речі. Лексичні одиниці чи висловлювання, які неможливо перекласти, називають лакунами або екзотизмами.

Складається враження, що письменники намагаюся створити ефект відчуження та відчуття певної дистанції між читачем та оповідачем-іноземцем, тобто втілити прийом «псевдоперекладу» або «прихованого перекладу» (*foreignization*). Проте у подібних творах використано багато західних розмовних виразів. Текст твору нагадує субтитри, натякаючи на те, що за мовленням персонажів замасковано мовлення іноземця. Так, якщо уважно читати, можна помітити, що, окрім зрозумілих іноземному читачеві реалій, автор вдається до використання словесних «екзотизмів». Наприклад, у творчості К. Ішігуро герой, описуючи квартиру, вдається лише до єдиного екзотизму – татамі, цілком знайомого західному читачеві: «Each apartment was identical; the floors were tatami, the bathrooms and kitchens of Western design» [1 с. 12].

Не менш важливим є опис культурних обрядів: чайної церемонії (роман Ішігуро «Художник хиткого світу») та «міамі» – традиційних японських заручин. Наприклад, перед тим, як справа доходить до сватання, родини

наречених наймають детективів, щоб вони, в свою чергу, з'ясували всі подробиці їхньої минулого. І якщо детективи з'ясовують щось погане, то шлюбні переговори скасовуються. Японці про це відверто не скажуть, а отже, в тексті будуть недомовленості. Щодо перекладача, то він повинен прокоментувати це додатково, бо такий звичай (з детективами), маловідомий європейському читачеві.

У творчості Д. Лагірі зустрічаємо церемонію аннапразану (роман «Тезка»), що також потребує додаткового культурного коментаря, про що і потурбувалась авторка твору. Аннапразан (рисова церемонія) постає як код культури, це перший прийом дитиною твердої їжі, дотримання традицій, особливе дійство для бенгальців, і досі незрозумілий ритуал для американців. “There is no baptism for Bengali babies, no ritualistic naming in the eyes of God. Instead, the first formal ceremony of their lives centers around the consumption of solid food” [2, с. 29]. Батьки хочуть дотримуватись своїх традицій, натомість дитина відмовляється і плаче, і не бере з підносу нічого із запропонованого.

Використання екзотизмів є головним оповідним прийомом творчості сучасних транскультурних письменників. Екзотизми допомагають створити дистанцію між текстом і читачем, посилюють ефект «мутного скла», визначають сприйняття тексту не як чужого, а як «іншого», іноземного, екзотичного за рахунок наявності невідомих європейцю реалій. За образами героїв, які розмовляють двома мовами, нерідко приховуються люди з розщепленою ідентичністю. Усвідомлення себе як цілісності ускладнене не лише ситуацією міжкультурності, але й наявністю травм у минулому. Травматичний досвід втрати рідного коріння, перетворення персонажів на номадів сучасного світу призводить до втрати відчуття приналежності до певної національності. Особа, травмована в результаті як самого процесу втрати домівки, так і особистими трагедіями, володіє не лише особливою міжкультурною чуттєвістю, а й унікальною мовою вираження. Для того, щоб підкреслити інакшість персонажів, їх чужість, письменники і вдаються до використання екзотизмів, аби сповна передати культурний колорит країни.

Таким чином, виникає нагальна потреба теоретичного осмислення процесів, що відбуваються в сучасному глобалізованому просторі, де зростає кількість авторів іноземного походження, які пишуть «свою» мовою. У таких творах вдало взаємодіють елементи декількох культур, утворюючи «третій простір», з властивою йому увагою до проблем національної й гендерної ідентичності та загальнолюдських універсальних цінностей.

Список використаних джерел

1. Ishiguro K. (2005). *A Pale View of Hills*. London : Faber and Faber, 183 p.
2. Lahiri J. (2003). *The Namesake*. A Mariner Book, Houghton Mifflin Company. Boston, New York. 195 p.

Електронне видання

**Професійна іншомовна комунікація як чинник кар'єрного
зростання**

Матеріали

XII Всеукраїнського науково-практичного вебінару з міжнародною участю